

JUTRANJE NOVOSTI

NARODNO RADIKALNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan zjutraj, izvenšči ponedeljke.
Mesečna naročnina:
v Ljubljani Din 10—, po pošti Din 12—, inozemstvo Din 20—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/L — Telefon št. 213
Brzojavni naslov: „Novosti-Ljubljana“
Upravišтво: Maršijev trg št. 8. — Telefon št. 44.

Oglaš po tarifi. Sprejemajo se le do 15. ure.
Plačnanje vprašanjem naj se priloži znak za odgovor.
Račun pri poštnem črk. uradu št. 13.238.

Sofizmi.

Sobotna seja narodne skupščine je v marsikaterem oziru zanimiva. G. Svetozar Pribičević je smatral za potrebno, da brani nekaj, česar obrambe ni več potrebno. Velika skrb demokratov voditeljev za državno in narodno edinstvo je popolnoma odveč. Narodna radikalna stranka je, zavedajoč se dalekosežnosti svoje odločitve, razbila radikalno - demokrasko koalicio, da bi neovirano mogla povprašati narod za njegovo mnenje. Če govorijo danes demokrati z namenom, da bradajo to, kar si je Narodna radikalna stranka zapisala na volilni prapor in kar je g. Nikola Pašić v narodni skupščini ponovno dokazal, potem delajo svoji stranki zelo slabe usluge, saj je danes že vsakomur jasno, da tu ni igrala skrb za ideale naroda nobene vloge, pač pa slepo strankarstvo, ki se kar ne more vmišljiti v novi parlamentarni položaj.

Ne zdi se nam vredno, podajati analizo govora, ki ga je imel na sobotni seji g. Pribičević. Toda ob tej priliki je povedal nekaj, o čemur je treba spregovoriti. Dejal je sledeče: »Ako hoče radikalna stranka ustali položaj države, mora voditi jasno politiko ter ustvariti tak položaj, da bo imela zanjo absolutno gotovost.« G. Pribičević gotovo ni globoko pomislil, ko je izustil citirane besede. Narodna radikalna stranka ima jasno začrtano politiko. Ako je demokracija ne pozna in doslej še niso mogli spoznati, ni to krivda radikalnih voditeljev, marveč njih samih. Mi tega ne moremo verjeti, ker smo mnenja, da se je g. minister n. r. po tolikih letih in mesecih vendarle moral naučiti pravilne presoje pri parlamentarni situaciji. Če pa demokraski voditelji namenu najočje videti jasne politike, ki jo je započela Narodna radikalna stranka, — in ta verzija je najverjetnejša, — imamo opravka z ljudmi, ki izgubijo v tistem trenutku svojo razsodnost, ko jih nemila usoda stisne v kotiček opozicije. Politik mora biti na višini ne samo takrat, kadar sodeluje v vladi, temveč v isti meri tudi takrat, ko stopi v opozicijo.

Narodna radikalna stranka vodi, o tem se bodo demokraski veljaki lahko prav kmalu prepričali, jasno politiko in ustvarila je položaj, v katerem bo imela zanjo absolutno sigurnost. Očitek, češ da Narodna radikalna stranka ne stoji na stališču Vidovdanske ustave, je danes razorožen in noben opozicijski politik ga ne more uporabljati v argumentacijske svrhe. Sam g. Nikola Pašić je v skupščini izjavil, da stoji NRS na stališču ustave. S tem je NRS nedvoumno izjavila svoj konfiteor v pogledu na narodno in državno edinstvo.

Ko zmanjka tehtnih dokazov, si nezačetni politiki navadno pomagajo tako, da stopijo v ropotarnico sofizmov. Tam je shranjenega mnogo, kar more učinkovati, če pride na dnevno luč. Zagriženim strankarjem ugajajo take stvari bolj, nego stvarne razprave, izluščene iz kaosa brezpredmetnih fraz, ki jih morajo državljani naše kraljevine poslušati že peto leto. Imamo stranko, vlado ali če hočete režim, ki je najboljše garancija za trajnost in nerazrušljivost državnega edinstva. G. Ljuba Jovanović je povedal čisto pravilno, da nam je najprej potrebna silna zavest državnega edinstva. Državno edinstvo je pojem, ki je zajamčen v pisanim zakonu.

Interes države in naroda zahteva, da se nemudoma pristopi k plodnemu parlamentarnemu delu. V kratkem bodo sestavljeni posamezni parlamentarni odbori, in takrat bodo imeli demokraski veljaki prilike dovoli, motriti jasno likovno političnega, gospodarskega, kulturnega in socialnega udejstvovanja. Našega radikalne stranke. Opozicijski najzgodnejšega datuma se bodo slejajprej morali privaditi dejstvu, da sofizmi dandanes v masah ne vžigajo več. Ljudstvo hoče miru, reda, dobro upravo, razvojnih možnosti v gospodarskem, političnem, strpnost in socialno enakopravnost. Naloge, ki si jih je postavila vladna stranka, so težavne, obširne in ji ne prinašajo razen odgovornosti nobenih ugodnosti. NRS je stranka dela, in sicer tihega dela. Ni vajena, sipati obljube in trošiti s frazami, dobro se zavedajoč, da tudi najprimitivnejši seljaški element končno pregleda dvojno igro, a v tem trenutku bi bila njena politika že zapečatena. Ali stranka uživa

Narodna skupščina.

Danes svečana otvoritev novega zasedanja.

Beograd, 28. maja. (Z) V vladnih krogih se delajo priprave za svečano otvoritev novega zasedanja narodne skupščine kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Prihodnja seja je sklicana za sredo dopoldne. Ni. Vel. kralj je še vedno bolan in ne sme zapustiti sobe, vsled česar se tudi ne bo mogel udeležiti otvoritve parlamentarnega zasedanja. V splošnem je prišlo vse politično življenje zaradi pravoslavni Binkošti po izvolitvi stalnega predsedništva narodne skupščine v nekaj zastoj. Prvi čin po svečani otvoritvi zborničnega zasedanja in po izvolitvi parlamentarnih odborov bo rekonstrukcija vlade, nakar se začne redno delo v narodni skupščini, ki bo razpravljala o že napovedanih zakonskih predlogih. Kakor se splošno sodi, ne bodo parlamentarnega dela ovirale večje težkoče in bodo seje parlamenta kolikor toliko gladko potekale, ako ne nastopijo nepredvideni dogodki.

Beograd, 28. maja. (Z) V sredo dopoldne se svečano otvori novo zasedanje narodne skupščine. Splošno se je pričakovalo, da bo na tej seji prečitala krona prestolni govor. Doznalo pa se je sedaj, da Ni. Vel. kralj ne pride v zbornico radi obolenosti in da bo ministrski predsednik Pašić prečital kraljevi ukaz, s katerim se odvarja no-

vo zasedanje parlamenta. Vladna izjava ne bo prečitana na prihodnji seji, ker še ni gotova. Po otvoritvi novega zasedanja narodne skupščine in po prečitani kraljevega ukaza bodo izvoljeni parlamentarni odbori, namreč finančni, zakonodajni, administrativni, imunitetni in odbor za prošnje in pritožbe. Potem se bo seja zaključila.

Beograd, 28. maja. (Z) Kakor se doznava, je demokraski klub sklican za jutri, torek ob 5. uri popoldne k plenarni seji, na katerem se določi bodoče stališče in taktika stranke.

Beograd, 28. maja. (Z) Včeraj od 11.30 do 13 je bila seja Spahovega kluba, o čegar poteku se pa ne more doznati nič gotovega, ker varujejo strogo tajnost zaradi tega, ker se je govorilo o taktiki stranke. Vendar se iz dobro poučenih krogov doznava, da skupina dr. Spaha ne bo storila definitivnih sklepov, dokler ne dobi navodil od dr. Korošca, ki je sedj v stalni zvezi s Stepanom Radićem.

Beograd, 28. maja. (Z) Danes dopoldne je bila seja muslimanskega kluba, na kateri se je govorilo o političnem položaju in o taktiki, ki naj se je poslužuje klub v parlamentu. Potem je bilo govora tudi o preganjanju muslimonov v Bosni in Hercegovini, ki je sedaj še hušje, kakor ob času volitev.

Radićevska seja v Zagrebu.

Zagreb, 28. maja. (Z) Včeraj se je vršila v Zagrebu tretja seja poslancev hrvatske republikanske seljaške stranke pod predsedstvom Stepana Radića. Seja se ni s ta udeležila dr. Korošec in dr. Spaha, kakor se popolnoma napačno trdi. Seja je bila omejena le na poslance Radićeve stranke. Po izjavah, ki jih je dobil današnji Hrvatski strankinega predsednika Radića, se je udeležilo seja 65 poslancev, štirje pa so opravičili svojo odsotnost. Pred plenarno sejo hrvatske republikanske seljaške stranke je bilo v soboto popoldne posvetovanje posameznih klubov, zlasti gospodarskega in prehranbenega, ki se je včeraj na vse zgodaj nadaljevalo. Na skupni seji včeraj dopoldne, ki je trajala od pol 11. do pol 16. ure, je podal naprej predsednik Stepan Radić podrobno poročilo o vsem onem, kar sta strankina odposlanca dr. Kovačević in dr. Krnjević videla in slišala v Beogradu o političnem položaju, posebno pa v radikalni stranki. Polovica Radićevega govora se je bavila z bodočimi volitvami, ki bodo vsakor, kakor je omenil, še letos, in sicer sodeč po vseh znakih, koncem poletja ali

pa začetkom jeseni. Radić je na koncu svojih izjavljanih predlagal, naj se dosedanja politika hrvatske republikanske seljaške stranke nadaljuje in naj se taktika glede Beograda prav nič ne izpremeni, nasprotno, v gotovih slučajih naj se postopanje hrvatskega narodnega zastopstva do skrajnosti poostri. Nato je poslanec dr. Rudolf Horvat govoril o sestavi novega upravnega sodišča v Zagrebu. Najljuje je napadel upravni sistem. Radić je potem protestiral proti premestitvi generalnega izseljeniškega komisarijata v Beograd, kar smatra hrvatsko narodno zastopstvo za čin sovražnosti prvega reda. Za njim so nekateri poslanci razpravljali o razmerah v svojih krajih. Na koncu seja se je obširno govorilo o bližnjih volitvah v parlament ter o razmerju do slovenske ljudske stranke in jugoslovenske muslimanske organizacije za časa volitev, nadalje o kandidaturah hrvatske republikanske seljaške stranke po vsem ozemlju bivše avstro-ogrskoe monarhije, kakor tudi v Sumadiji, Makedoniji in Crni gori. Potem je bila seja zaključena.

Iz razgovora z dr. Spahom.

Zagreb, 28. maja. (Z) Današnja »Riječ« objavila razgovor, ki ga je imel njen dopisnik s predsednikom jugoslovenske muslimanske organizacije dr. Spahom v Beogradu. Na vprašanje novinarja, ali je njegov klub nalašč zapustil dvorane narodne skupščine pri glasovanju o poročilu verifikacijskega odbora, je dr. Spaha odgovoril: »Da, zapustili smo seljo dvorano, ker se ne strinjamo s stališčem večine verifikacijskega odbora. Mi smatramo, da je uverovljenje poslanskih mandatov pravno in ne politično vprašanje, in zaradi tega nismo glasovali.« Na vprašanje, ali se more dejstvo, da so muslimanski poslanci oddali prazne glasovnice pri volitvi stalnega predsedništva narodne skupščine, smatrati kot demonstracija proti homogeni radikalni vladi, je odgovoril dr. Spaha:

»To se ne more smatrati. Pri volitvi začasnega predsednika zbornice smo postavili lastnega kandidata. Pri volitvah stalnega predsednika pa ne, in za to smo oddali prazne glasovnice.« — Kar se uče tolačenja govora ministrskega predsednika Pašića na zadnji seji narodne skupščine, je dejal dr. Spaha, da tega govora ni razumel. Na opazko dopisnika »Riječ«, da so radikalni za to, da ne prepuste Radića v parlament, dokler ne pridejo pooblastila njegovih poslancev pred verifikacijski odbor in jih narodna skupščina ne overovi, je izjavil dr. Spaha, da je taktika radikalov in njihova politika glede Radića sporedna stvar. Radić ni bil zato izvoljen, da pride v parlament, in on tega tudi ne želi. Radić ima v Zagrebu svoje narodno zastopstvo in ve dobro, kaj ima storiti.

Resolucija sodnikov.

Beograd, 28. maja. (Z) Udrženje sodnikov je imelo včeraj sejo, na kateri je bila sprejeta sledeča resolucija, ki jo je danes izročil ministru za pravosodje dr. Markoviću: »Imajoč pred očmi današnji finančni položaj in druge razmere, v katerih se nahaja država, so sodniki zadovoljni z novim načrtom zakona o sodnikih. Čeprav ne zadovoljuje popolnoma vseh njihovih želj in potreb, predstavlja vendarle minimum onega, kar je sodnikom in njihovim rodbinam najbolj potrebno za pravilno vršenje njihovih dolžnosti. Zato prosijo sodniki pravosodnega ministra, naj ta zakonski načrt o sodnikih takoj predloži narodni skupščini, da ga more čimprej uzakoniti v skrajšem postopanju, ker se sodniki z ozirom na današnje draginje nikakor ne morejo preživljati s svojo dosedanja plačo in do-

kladami. Sodniki prosijo tudi narodno skupščino, da bi imela pri reševanju omenjenega zakonskega predloga pred očmi veliki značaj in važnost funkcij, čijih izvrševanje je poverjeno sodnikom ter zvišenost, težavnost in posebno pa odgovornost njihovega poklica ter ustavno in zakonito omejevanje sodnikov, ki, izvzevo za ostale državne namene, velja le zanje in jim onemogoča vsak zaslužek razen rednih prejemkov. Z ozirom na vse to in na izjemno stališče sodnikov, ki ga naglašajo in garantira tudi ustava, naj jim narodna skupščina v gnotnem in moralnem pogledu zagotovi obstanek, da se bodo mogli z vso dušo posvetiti svojemu zvišenemu poklicu in da bodo mogli svobodno in neodvisno od vsakega strankarskega ali drugega vpliva ali interesa deliti pravico le po zakonu in svoji vesti, objektivno in nepristransko, vsakomur enako.

v velikem delu našega naroda neomajno zaupanje, zato se bo gibala njena politika v smerih, ki sta jih označila g. Nikola Pašić in Ljuba Jovanović. Oba državnika sta govorila tako jasno, da je njune besede lahko razumel najprostejši šumadijski seljak na galeriji parlamenta. Demokraski prvaki pa, kakor se dozdeva, raznih znamenj na našem političnem firmamentu nočejo razumeti. Pride čas, ko bodo morali verjeti dejstvu. Oni so danes stranka, ki razpada in ki je zgubila ves kredit ne

samo v starih, marveč tudi v novoozbojenih pokrajinah naše države. Najsi bo že tako ali tako: s samimi sofizmi se resnica o jasni in realni politiki Narodne radikalne stranke nikoli in nikdar ne bo dala izbristati. Preveč čist je ščit Narodne radikalne stranke, da bi ga mogli oškropiti poklicni demagogi s svojimi nenačelnimi in nestvarnimi ter bistveno jalovimi argumenti. NRS se v bodoče za demokrasko ljubeznivost ne bo več menila, ampak bo hodila nemoteno po svojih potih.

Grško-turški sporazum.

Carigrad, 28. maja. (K) Kakor se doznava, se je svet generalnih komisarijev v Angori izrekel za sprejem grško-turškega dogovora v Lausanni.

Beograd, 28. maja. (B) Minister zunanjih del dr. Ninčić je danes dobil iz Lausanne od grškega ministra zunanjih del, Aleksandrisa to-le brzojavko: »O priliki sporazuma, do katerega je prišlo danes v vprašanju odškodnine, se v imenu grške vlade toplo zahvaljujem Vam, srbsko-hrvatsko-slovenski vladi in g. Jovanoviću na uspešni podpori, ki je bila nudena naši delegaciji v vprašanju, ki so življenjskega interesa za Grško.« — Aleksandris.

Beograd, 28. maja. (B) Iz Pariza javljajo: Ko je bil sklenjen od Ismet

paše in Venizelosa sporazum v Lausanni, je Jovanović, delegat kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, priglasil pridržek glede popravka meje v predelu Karagača, ker kraljevina SHS želi, da med Turčijo in njenimi sosedi obstoje dobre meje. Dostavil pa je, da bo njegova vlada pristala na sporazum, ki bi se dosegel v tej točki.

Beograd, 28. maja. (B) Iz Pariza javljajo: Venizelos je izjavil novinarjem, da je prepričan, da bodo na današnji sporazum takoj reagirali konkurenčni posli. Razume se, je dodal, da odstopamo mesto Karagač, kolodvor in neposredna predmestja, s pravico uporabljati prehod čez most, kar je bilo dosedaj v korist Bolgarski,

Dr. Beneš o pomenu medparlamentarne konference v Pragi.

Praga, Ob zaključku medparlamentarne trgovinske konference v Pragi priredil v soboto zvečer zunanji minister dr. Beneš banket na čast inozemskim delegatom. Pri banketu je imel dr. Beneš govor, v katerem se je zahvalil konferenci, da je izbrala baš Prago kot mesto svojih posvetovanj. Zahvalil se je delegatom za njihovo zanimanje za narodno življenje češkoslovaške republike in za prijateljske manifestacije poedimih delegacij, posebno za izraze prijateljstva s strani zastopnikov Francije, Anglije, Italije, Japonske, Belgije, Jugoslavije, Romunije in Poljske. Omenil je udeležbo avstrijskih in madžarskih delegatov in dejal, da

je zadovoljen z govorom madžarskega zastopnika, bivšega ministrskega predsednika Huszerja, ki je naglašal mirno sodelovanje s sosedi in vsemi narodi, ki so zastopani na konferenci. Dr. Beneš je izrazil upanje, da se bodo vsi gospodje povrnil v svojo domovino v trdnem prepričanju, da je začelo v Evropi nastopati novo, normalno življenje in da morejo prijatelji češkoslovaške republike z optimizmom zreti na razvoj odnosov v Srednji Evropi. Dr. Beneš so odgovorili francoski, angleški, italijanski, belgijski in španski delegati, ki so uveravali češkoslovaško svojega prijateljstva in se divili delu, ki ga je ta mlada republika že izvršila do danes.

Nemiri in stavke v Poruhrju.

Münster, 28. maja. (K) V Dortmundu so napadli v soboto popoldne vstaši avtomobil z redarji in ga obmetavali z ročnimi granatami. Pri tem je bil en redar ubit, eden pa težko ranjen. Dva avtomobila z redarji, ki sta prihajala tovarišem na pomoč, so komunisti napadli na isti način kot prvega. Komunisti, ki so se udeležili napada na avtomobile, so imeli najmodernejšo orožje, med drugimi tudi ročne granate. (W)

Bochum, 28. maja. (K) Predvčerajšnjim je tu prišlo do velikih nemirov. Demonstranti so večkrat poskusili jemati talce. Požarna bramba pa je vsakokrat ujetnike rešila in rogovileže razgnala, pri čemer je bilo več mrtvih in ranjenih. Pri nekem pogonu je bilo ujetih 100 oseb, ki so bile oborožene s samokresi in karabinkami. Včeraj okrog 5. ure so na stražo požarne brambe z nekega železniškega mostu streljali, pri čemer je bila ena oseba ubita, dve pa težko ranjeni.

Wanne, 28. maja. (K) Predvčerajšnjim popoldne so komunistične stotnije poskušale ustaviti delo v več rovin rudnika »Pluto«. Oplenili so skladišča. Policija je morala proti demonstrantom, ki jih je bilo okrog 2000, prodirati z golim orožjem. Padlo je več strelcov. (W)

Essen, 28. maja. (K) Število stavkajočih je naraslo na skoraj dva milijona.

Mednarodno posojilo Avstriji.

Beograd, 28. maja. (B) Iz Dunaja javljajo: Prospekt avstrijskega posojila, takozvanega posojila društva narodov, bo objavljen jutri. Posojilo se ima vrniti v 20 letih in ima mednarodno garancijo. Avstrijski del posojila ima nominalno vrednost 13 milijonov dolarjev in nosi obresti 7 odstotkov. Podpisovanje se prične 1. junija in konča 30. junija. Obveznice in kuponi se bodo izplačevali ob določenem roku ne glede na narodnostnost lastnika obveznice.

Vladna kriza na Poljskem.

Varšava, 28. maja. (K) Predsednik republike je poslancu Witosu poveril sestavo kabineta. Witos je mislijo sprejel.

Angleško-ruski odnošaji.

Moskva, 28. maja. (K) V uradnih krogih je obudilo izredno pozornost dejstvo, da je del angleške vojne mornarice v Sredozemskem morju prodrl proti Črnemu morju. V Moskvi se je izvedelo, da so angleške vojne sile bile pomaknjene v smeri proti Severnemu ledenemu morju. V uradnih krogih

na Stavko je smatrati za mezdno gibanje, ker rudarji zaradi nastale druginje živili in zaradi padca marke zahtevajo zvišanje mezd. Podjetniki so se preje branili popolnoma ustrežljaj delavcev. Ker pa se je stavka tako razširila, bodo podjetniki pač prisiljeni željam delavcev bolj zadovoljiti, kakor pa so to dosedaj storili. Sicer pa se je posrečilo, v vprašanju meznega zvišanja za kovinarje doseči med delodajalci in delojemalci sporazum na temelju, da dobe kovinarji za 50 odstotkov višje mezde. Upajo, da bodo kovinarji, kjer so že začeli stavkati, šli zopet na delo. To bi pač precej pripomoglo k pomirjenju v Poruhrju.

Düsseldorf, 28. maja. (K) Včerajšnji večer je potekel mirno.

Essen, 28. maja. (K) Francozi so v soboto zasedli podružnico državne banke v Essenu in zaplenili 75 milijard mark. To je dosedaj največja vsota, ki je bila v Poruhrju zaplenjena.

Essen, 28. maja. (K) Vsota, ki so jo Francozi zaplenili v tukašnji državni banki, znaša 80 milijard mark.

Höchst a.M., 28. maja. (K) Vojaška zasedba barvne tovarne v Höchstu je zopet prenehala. V obratu, ki je od 15. maja t. l. naprej počival, se je imelo delo danes zopet začeti. (W.)

sodijo, da angleška admiraliteta po nalogu angleške vlade pripravlja vse za nenadno zasedbo ruhrskega ozemlja.

Riga, 28. maja. (K) Iz Moskve poročajo, da so tam usmrtili z ustrelitvijo 15 georgijskih menševikov ker so bili obtoženi, da so Angležem dajali tajne vojaške informacije. V Petrogradu je bilo baje več sto menševikov aretiranih.

BALDWIN — PREDSEDNIK KONSERVATIVCEV.

London, 28. maja. (K) Madžarski predsednik Baldwin je bil izvoljen za načelnika konservativne stranke.

Današnje prireditve.

V Ljubljani.
Drama: Zaprti.
Opera: »Carmen«. Gostovanje g. Josipa Rijavca. Red B. Začetek ob pol 8. uri zvečer.
Kino Matica: »Prekrasna Stambulka proslanjina«.
Kino Ideal: »Zločin pustolovskega gošpoda«.
Kino Tivoli: »Kralj Goconda«. II. del.
V Mariboru.
Narodno gledališče: »Hasanaginica«.
Red A

Nočna lekarniška služba v Ljubljani:
Tekoči tedni: lekarna Bohinc na Rimske cesti in Leustek pri Zmajskem mostu.

Ritem v svetovni politiki.

Od našega stalnega pariškega dopisnika.

Dr. A. P. Pariz, 24. maja.

Ko je Pariz v poznih popoldanskih urah doznal preko posebnih izdaj časopisa — večerne izdaje so bile že tiskane in listi so stavili na ime Curzon — da je bil mlajši trgovec Baldwin prej poverjen s sestavo britanskega kabineta nego bivši tradicionalni podkralj Indije, je šel po kuloarjih francoskega parlamenta en sam glas: v britanski politiki se začel nova epoha.

Lloyd George, v nemajoči dialektiki vojne dobe, je padel radi svoje v kritičnih časih podvojen nevarne turbulence in radi trile koalicije, katere listje — nekdanj tako zeleno — je veter raznesel na vse strani. Bonar Law je samega sebe smatral kot nekako vez, določeno v edini namen, da ublaži utrpenost nekakega prehoda. Nihalo velike ure se je že zavijalo proti levi strani, ko je stisnila neozdravljiva bolezen »zadnjemu izmed popolnih gentlemanov« demisijske roke. Akciji in reakciji sledi na novo vedno akcija, toda v skladu z ritmom svetovne zgodovine, ki ni nič drugega nego ritem življenja samega. Ta akcija je bistveno drugačna, ona leži na povsem drugi liniji in išče konsekvenco tistega razvoja, ki je bil započet v svetovni vojni. Ker se nahaja iniciativa v Angliji, imamo nov dokaz, da je ta imperij danes resnično os vsega sveta.

V Parizu so si želeli Baldwina, ba li pa so se lord Curzona, je popolnoma brezpomembno, tajiti to očito dejstvo. Ko so dosegli stave na indijskega podkralja že svoj višek, je dejal zelo moder Francoz sledeče: »Če hočemo delati Bismarckovo politiko, potem si moramo želeči, da postane lord Curzon angleški zunanji minister pod mlajšim ministrskim predsednikom.« Smisel teh besed je jasen: Državni tajnik za zunanje zadeve, ki se najraje ukvarja z orientalskimi vprašanji, naj Anglijo spominja ob vsaki priliki na to, kar označuje Pariz kot njeno »resnično mislijo«: na svoje naloge v Orijentu. V pariških političnih salonih je že od nekdanj krožil aksiom, da se lord Curzon ne mara baviti z njemu osvojenim evropsko politiko. Kot strokovnjaka na tem polju so mu dodelili nekega načelnika, vsled česar upajo pariški krogi, da bo državni tajnik odstopil in departement popolnoma svojemu pomočniku. In tega se v Parizu — bogve iz kakih razlogov? — silno veselijo...

O Baldwinu ima Pariz sledeče mnenje: On je izvrsten trgovec, poln energije in delavnosti, zdrav kot riba v vodi, fin in praktičen politik, ki mu nobena stvar ni tako osovražena, kakor dogmatična ideologija. O metodah, ki jih namerava preiskovati pri rešitvi perečih evropskih problemov, vedo tukajšnji krogi povedati sledeče: Baldwin smatra reparacijski, garancijski in varščinski problem kot centralno vprašanje celokupne svetovne politike, s katerim so vsa ostala, vključivi tudi rusko vprašanje, v večalmanj tesni zvezi. Tista sila, ki je s svojimi zahtevami najbolj zainteresirana, je v upravičeni nestrpnosti in nevolji nad brezupno stagnacijo nastopila pot, po kateri pač lahko pride do trenutnih uspehov, ne more pa priti do definitivne rešitve na zunaj tako kompliciranega problema. Pogrešek ne leži morda v toliki meri na kontinentu, ki je v vojni trpel moralno in in materialno, temveč pri pomanjkljivi solidarnosti anglosaških narodov, ki se niso marali iz tradicionalnih pomislekov vmešavati v kontinentalni kaos. Prva naloga obstoji v tem, najti formulo, ki bi nudila upnikom, predvsem Franciji, dovolj zadoščenja, ne da bi se dolžniki, v prvi vrsti Nemčijo, gospodarsko uničilo. To je mogoče le tedaj, če se povežeta reparacijski problem in vprašanje medzavezniških dolgov. Francija izjavlja, da je njeno stališče neomajno: zahtevana minimalna vsota se nikakor ne sme več reducirati. Pravičnost itak zahteva, da se francoskemu narodu povrne vojna škoda v severnih pokrajinah Francije. To se more na najboljši način zgoditi potom obirnih dobav v naravi, katerih prioriteto je treba brezpogojno priznati. Kar se tiče te dni pričakovane nove nemške ponudbe, je predpostavljati, da bo nudila predvsem neoporečne garancije. Če sta nemška vlada in industrija za to pripravljena, se bo rešitev celotnega problema dala prav lahko doseči. Reparacijska komisija bi se mogla spremeniti v komisijo ekspertov, ki bi po obširnem študiju pripravila splošno konferenco vseh zainteresiranih sil. Do tistega časa je določevanje števil brez vrednosti, ker danes pač nobena država ni v stanju, natančno presoditi svojo gospodarsko kapaciteto. Predvsem pa je treba pomakniti to vprašanje iz sfere sentimenta in predsodkov na popolnoma trgovsko bazo. Tudi francoska zahteva po varščinah se mora, če naj jo Nemčija res izpolni, razmotrivati s tega stališča.

Zmerni krogi čestitajo novemu premijeru Velike Britanije že radi tega, ker vidijo v njegovi osebi najmočnejšo oporo zavezniške misli. To misel hoče g. Baldwin celo izpolniti. Tu gre za Zedinjene države, v katerih uživa novi premijer velik ugled. Njegov mirni, odlični značaj, pod katerim se skriva ne navadna energija in izvrsten smisel za realnost, je napravil ob priliki trnjevih pogajanj radi angleškega dolga v Ameriki na odnate kroge globok vtis. V Parizu računajo, da bodo Zedinjene države že v doglednem času stopile iz dosedanje rezerve, dasiravno se listi ne udajajo prenašljenim nadam.

Mrtva točka je končnoveljavno premaganac, je zapisalo glasilo g. Loucheurja. Baldwin ne smatramo kot človeka, ki hoče prenašljivi rešitev. On je prepojen zrelega duha in pozna svet ter njegove probleme, on pa tudi vé, da je najmanjše dejanje vredno več, nego največja beseda in najbolj provizorična rešitev več, nego kak čudovito teoretični načrt. Po svetovni vojni ni bil morda noben državnik tako globoko prožet prepričanja, da je sedaj vendarle dovolj besedi. Slediti morajo dejanja.

Organizacija NRS.

— Zaupniški zbor Narodne radikalne stranke v Celju za celjski srez je imel dne 23. t. m. dobro uspešno zborovanje v navzočnosti zaupnikov celega celjskega sreza. Izvolil se je pripravljalni odbor, ki si je dal nalogo organizirati krajevne organizacije v celjski okolič. V odboru so zastopani vsi sloji, tudi delavci in invalidi. Ustanovilo se bo tamišnje, čigar naslov javimo te dni.

Angleška nelojalnost.

Naša vlada stoji že pet polnih let v nekem sporu z angleško vlado, ki še danes ni rešen in o katerem se ne zna, kdaj da bo zaključen. Z ujedinenjem leta 1918 so postali vsi bivši avstro-ogrske podaniki v naših pokrajinah državljani kraljevine Srb, Hrvatov in Slovencev. Nekaj od teh podanikov nove kraljevine je imelo svoja posestva, denar in ostale vrednosti na Angleškem, v Ameriki, Francoski, Italiji itd., t. j. v državah - zaveznicah kraljevine Srbije. Vsa ta imetja in vrednosti so bila začetkom vojske postavljena v omenjenih državah pod sekvester kot imovina sovražnih podanikov. Po končani vojni, ki so postali bivši podaniki pokojne Avstrije, podaniki nove kraljevine, je intervenirala naša vlada preko svojih delegatov na mirovni konferenci, da bi se sekvestri nad imovino podanikov naše kraljevine, ki so bili pred in med vojno pod našimi sovražniki, dvignili.

Te zahteve naše vlade, kakor tudi ostalih zainteresiranih vlad in držav so bile stipulirane v verzajski, senžermenski in ostalih mirovni pogodbah. Mirovne pogodbe so podpisali tudi zastopniki angleškega naroda in glasom članov, ki so govorili o sekvestrirani imovini, bi morali bivši zavezniki likvidirati sekvestre. Medtem, ko je Francoska, Italija in Amerika dvignila na intervencijo naše vlade sekvestre onim bivšim državljanom avstro-ogrske monarhije, ki so postali naši, je Angleška molčala in na spretno načine zavlačevala rešitev tega vprašanja.

V pretečenem letu je izdala angleška vlada odlok, po katerem ostanejo vsi sekvestri kot vojna pridobitev angleški državi. Naša vlada je vložila sedaj na reklamacijo naših zainteresiranih podanikov resen protest pri angleški vladi in zahtevala, da se sekvestri naših podanikov dvignejo in vrnejo. Angleška vlada na to noto ni niti odgovorila, in zaradi tega je bila naša vlada prisiljena, da je poslednjikrat opomnila angleško vlado na neizvršitev podpisanih obveznosti v mirovni pogodbah. Ker je ta mučna zadeva dosegla svoj vrhunec, je naša vlada prisiljena, da iznese ta škandal angleške vlade pred društvo narodov, ki je pristojno za rešitev tega spora.

Z ozirom na »lojalnost« in »pripravljenost« Angležev, vidimo, da jim ni dala naša država nikakega povoda, da tako postopajo proti našim državljanom in z njihovim imetjem. Ob tej priliki hočemo poudariti lojalnost naše vlade, ki odločno in s polno pravico brani interese naših državljanov, s tem da izpolnjuje in spoštuje svoje podpise na mirovni pogodbah.

Baš pred nekaj tedni je naša vlada dvignila sekvester nad avstrijsko banko v Mariboru, ki se je pretvorila v Anglo-Avstrijsko banko. Zakaj? — Na ljubo Angležem, čijih kapital je večji del naložen v omenjeni banki. Medtem torej, ko naša vlada tako postopa z interesi angleških državljanov, postopa angleška vlada z interesi naših državljanov zelo nelojalno.

— Posvetitev temelja prve pravoslavne cerkve na Češkoslovaškem. Te dni je bil posvečen temelj za pravoslavno cerkev v Hudobniku na Moravi. Cerkev bo posvečena slovanskima apostolima sv. Cirilu in Metodu. Svečanostim bo prisostvoval niški vladika Dositej. Na Moravskem je danes 700 tisoč pravoslavnih, s 40 duhovniki. Dvanajst bogoslovcev se pripravlja za svoj poklic v Beograd.

Dr. L. Lenard:

Radikalni socializem Svetozara Markovića.

Imamo pa še en razred, namreč oni, ki sam ne prideluje, ampak je potreben, da se more delo pravilno razvijati. Ta sloj je sicer potreben, toda on ne sme dobiti v državi odločilne politične moči. Tudi je za naše razmere ta sloj veliko preštavljen. Naša proizvodnja je odločno preslabša, da bi mogla vzdrževati toliko ljudi, ki ne proizvajajo. S tem, kar pridelava kmet, živinorejec in drvar, mora najprej kriti svoje potrebe. Od ostalega se uporabi zopet del za ono domače prebivalstvo, ki ne prideluje ničesar. Kar ostane, se proda v tujino in s to prodajo je treba pokriti kupovino vsega, kar uvažamo. Iz tujine uvažamo večinoma stvari, ki niso neobdno potrebne. Stvari, ki so potrebne, da se dviga naša proizvodnja, tvorijo samo majhen del uvoza. Večina stvari, katere uvažamo, rabijo samo za razkošje in nepotrebnosti, ki nimajo koristi. Namesto, da bi za vola, katerega damo iz države, dobili poljedelsko orodje, dobimo ženske klobuke in bluze, parfume in pomerance!

Število ljudi, ki nimajo produktivnega poklica, je treba torej omejiti na najmanjše potrebno število.

Zmanjšati je treba število onih, ki posredujejo med proizvajalnikom in potrošnikom. Treba je urediti naša prometna sredstva, da bodo predmeti potrošne kar najhitreje in brez nepotrebnih posrednikov prišli v roke potrošnikov. Predvsem je pa treba v ta namen razviti potrošne zadruge. Trgovski stan je samo relativno potreben. On je potreben, da more predmet iz rok proizvajalnika priti v roke potrošnika. Omejiti je treba posrednike med potrošnikom in proizvajalnikom na najmanjšo

mero. Najboljše sredstvo za to so potrošne zadruge.

Čemu je potrebno to ogromno število gostiln? Naj bi se zaprle vse, izvemši one, ki služijo resnični potrebi prebivalstva, namreč da se v njih hrani ljudstvo, kadar je na potovanju in katero nima svojega gospodarstva. Koliko rok bi se s tem dobilo za drugo plodnosno delo? Koliko časa bi se prilahnilo? Ostale naj bi restavracije za tujce in ustanovile naj bi se narodne kuhinje za domačine na zadružni podlagi.

Istotako je nepotrebnih celo vrsto drugih trgovskih in obrtniških poklicev. Ostanje naj samo oni, ki so res potrebni in v kolikor so potrebni.

Nepotrebno je tudi preveliko število uradništva. To število je tako naraslo radi tega, ker se je uradništvo razvilo v neko kasto nad ljudstvom. Treba je urediti državo na samoupravni podlagi in potem bo odpadel tudi velik del uradništva. Proti birokraciji je treba dvigniti načelo samouprave.

Mi odklanjamo razredno stališče, kakor se navadno poudarja, namreč, da se naj človeštvo razdeli po poklicih: kmečki razred, delavski razred, meščanski razred itd. »Meščan« sploh ni nobena homogena masa. Na Slovenskem je veliko meščanov, ki so pravi kmetje (Višnja gora, Črnomelj itd.), drugi so delavci - proletarci, tretji kapitalisti itd. Tudi beseda »kmet« ne pomeni nič enotnega. Tako delitev na razrede odklanjamo, priznavamo pa delitev na delavne in na nedelavne sloje. Delavne sloje dvigniti, nedelavne uničiti, dvigniti proizvodnjo, zmanjšati uporabo, pa bo blagostanje naraščalo.

Iz Češkoslovaške.

Praga, 26. maja

Svežega duha in telesa se je povrnil ministrski predsednik Švehla z bolniških počitnic. Takoj nato je imel konferenco z načelniki parlamentarnih klubov. To je bilo za nadaljnje stališče koalicije velepomembno. Zasedanje parlamenta je pokazalo, da ni bilo vodilne roke, ki bi bila znala ugledati nasprotja v taboru vladnih strank, manjkal je mož, ki bi bil dajal jasne smernice pozitivnemu delu. To je bil morda eden glavnih razlogov, da parlament ni rešil vseh tistih nalog, ki si jih je bil postavil. Namen razgovorov g. Švehle s predsedniki klubov je bil, ublažiti trenutna nasprotja in pripraviti teren za zopetno, krajše zasedanje parlamenta. To se mu je posrečilo in zbornica bo sklicana sredi junija.

Medparlamentarna trgovska konferenca je brez hrupa dovršila svoje delo. Sprejeta je bila resolucija o odpravi vizuma, o medsebojni uredbi o konkurencah, menicah, zahteva po uvedbi novih brzovalov na progi Paris - Bagdad, otvoritve sibirski železnice proge za evropski promet in še druga meddržavniška vprašanja. Soglasno sprejeta resolucija je bila odposlana vsem vladam. Na zadnji seji dne 24. t. m. se je dr. Beneš zahvalil za sodelovanje vseh delegacij. Sledilo so zahvalni govori delegatov raznih držav. Italijanski delegat je izjavil, da je bila laška delegacija zelo radovedna na delo konference, še bolj pa na dr. Beneša samega, ki je tako izbral diplomat, da je nanj lahko Srednja Evropa ponosna. Delegati si ogledujejo sedaj razna češka in moravska mesta, kar je za Češkoslovaško silnega pomena, saj je dana s tem zastopnikom tujih držav najlepša prilika, da spoznajo marljivost češkega naroda v neposredni bližini.

Da ne pozabim socialističnega kongresa v Hamburgu. Češki delegati so se vrnili zelo ogorčeni v svojo domovino. Prve dni so sicer prisostvovali zasedanju internacionalne, po referatu »sodruge« Crisni-ja pa so jim bile pozneje odvzete legitimacije, češ, da je češka so-

cialistična stranka vztrajala na mirovni pogodbi. Delegati so nato izpustili Hamburg za mešanimi čustvi, doma pa so naslovili na internacionalno posebno resolucijo, v kateri ugovarjajo proti njenemu postopanju, povdarjajoč sledeče: ČSR je radi upliva stranke mirovna. Ona ima sicer armado, ki je pa radi reakcije v Srednji Evropi nujno potrebna. Češkoslovaška je nadalje — pišejo praški socialisti — kot prva država protestirala proti intervenciji vevseli v ruskem problemu. Napram manjšinam je vlada storila svojo dolžnost. Parlamentarno delovanje dokazuje, koliko se je storilo v pogledu na socializacijo. Postopanje kongresa in internacionalne napram češkim socializmom je bilo nepravilno in neutemeljeno. Očividno gre za gotovo politično tendenco, ki je naperjena proti malim narodom, zlasti pa proti ČSR.

Ogorčenje, ki je zavladalo vsled tega v stranki, je razumljivo, če se upoštevata, da je bilo na kongresu izvoljenih za delegate češke države 9 Čehov, 7 Nemcev ter 8 Madžarov, in sicer iz združene socialistične stranke, ki pa vobče ne obstoji, ker kot stranka še ni bila ustanovljena. To neustanovljeno stranko je internacionalna pripustila k zasedanjem. Češka socialistična stranka je zelo močna in ima preko 700.000 članov. Pri volitvah v narodno skupščino je dobila 500.000 glasov.

Politične stranke se mrzlično pripravljajo na občinske volitve. Posebno agilnost razvija Sramekova ljudska stranka (Lidove stranny), ne samo na Moravskem in Češkem, marveč tudi na Slovaškem. Ljudski stranki, ki je — kakor znano — v vladi se je pridružilo v zadnjem času nekaj slovaških poslancev-česidencov, ki so z opozicijsko politiko avtonomista Hlinke nezadovoljni. Obeta se zelo živahen boj. Kombinacije o spremembi dosedanjega medsebojnega razmerja so različne, splošna prognoza pa se glasi: demokratski stranki poje smrtni zvon. Tako na Češkem in tudi drugod.

„Avtonomistu“ v album.

V Ljubljani izhaja glasilo, ki služi na ime »Avtonomist«. Ta štirnica pešice liberalno navdahnjenih psevdo-klerikalcev ugiba v zadnji številki pod s »Kam in kako sedaj?« naslovljeno notico o silno važnem vprašanju, kam naj se orijentira slovenska inteligenca sedaj, ko demokrati niso več vladna stranka. Ker s klerikalci nič ni, in ker bi raje šli v peklo, pravi »Avtonomist«, da preostane še samo radikalna stranka. Do tega mesta podpisemo notico z obema rokama. Sedaj pa pričnemo »Avtonomist« z navadno zafrakcijo, ki nas ne bi toliko zanimala, da ni skrajno tendencijsna in neresnična. Trditev je, da je NRS pravoslavno-klerikalna, je zlobna, da ne rečemo neumnega. V sklepih Narodne radikalne stranke na konferenci iz l. 1920 je bil med drugim sprejet sledeči sklep: Narodna radikalna stranka kraljevine Srb, Hrvatov in Slovencev, v katero ima slobodni vstop, vedno pozdravljen z »dobro došlo«, vsak Srb, Hrvat in Slovenec, kakor tudi vsak drugi brat Slovan, pa tudi vsak drug lojalni državljani naše države, naj bo katerekoli narodnosti ali vere, samo ako iskreno sprejme in hoče, da zvesto služi naše-

lom in idejam, katere je sprejela stranka v svoj program in za kateri uresničenjem stremi. Če hoče »Avtonomist« ugotoviti v originalni brošuri iz leta 1920, torej takrat, ko še ni bilo »slovenske radikalne«, istinitost te navedbe, mu radi postrežemo. Sicer pa, gospodje, včasih ste bili bolj duhoviti... Pa morda ni bila unionska...

ČASOPISJE V SOVJETSKI RUSIJI.

Osrednji odbor komunistične stranke je izdelal statistiko ruskega tiska. Glasom poročila izhaja v Rusiji 545 periodičnih listov, 174 dnevnikov, 166 časopisov, ki izhajajo dva- do trikrat na teden, 177 tednikov in 28 drugih periodičnih listov. V rusčini izhaja 470 listov, ostalih 75 pa v drugih jezikih. Več kot deset odstotkov listov izhaja samo v štirih mestih: v Moskvi 28, v Petrogradu 16, v Harkovu 14 in v Kijevu 13. Najbolj razširjeni listi so sledeči: »Izvestija« 180.000 izvodov; »Rabočaja Gazeta« 145 tisoč; »Gudok« 100 tisoč; »Pravda« 80 tisoč; »Petrogradskaja pravda« 87 tisoč; »Krasnaja Gazeta« 74 tisoč; »Rabočaja Moskva« 67 tisoč; »Komunist« 52 tisoč.

Iz prosvetnega življenja.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Sreda, 30. maja: »Hamlet«. Red D. Cetek, 31. maja: Zaprt. Petek, 1. junija: »Hasanaginica«. Dijaška predstava po znanih cenah. Začetek ob 4. uri popoldne. Izven. Sobota, 2. junija: »Hasanaginica«. Izv. Nedelja, 3. junija: »Hamlet«. Izven. Ponedeljek, 4. junija: »Kar hočete«. — Red A.

Opera.

Torek, 29. maja: »Tosca«. Gostovanje g. Josipa Rjavca. Začetek ob 8. uri zvečer. Red B. Sreda, 30. maja: »Carmen«. Gostovanje g. Josipa Rjavca. Začetek ob pol 8. zvečer. Red C. Četrtek, 31. maja: »Madame Butterfly«. Gostovanje g. Vere Bourago. Začetek ob 8. uri zvečer. Red E. Petek, 1. junija: »Rigoletto«. Gostovanje g. Josipa Rjavca. Začetek ob 8. zvečer. Red A. Sobota, 2. junija: »Tosca«. Gostovanje g. Josipa Rjavca. Začetek ob 8. uri zvečer. Red D. Nedelja, 3. junija: »Prodana nevesta«. Začetek ob 8. uri zvečer. Izven. Ponedeljek, 4. junija: Zaprt.

— Gostovanje Rjavca. Ta teden bo gostoval na ljubljanskem odru znameniti in odlični operni pevec, naš rojak, gospod Josip Rjavec, ki je zdaj angažiran na Narodnem pozorišču v Beogradu. Nastopil bo v operah Carmen, Rigoletto in Tosca. V torek, 29. t. m. poje vloga Don Joseja v operi Carmen. Pri tej predstavi bo izvajala vlogo Micaele gospa Vera Bourago.

— Sprememba reda gostovanj opernega pevca, gospoda Josipa Rjavca. Operni pevec g. Josip Rjavec gostuje v torek, 29. t. m. v »Tosci« (red B), v sredo, 30. t. m. v operi »Carmen« (red C), v petek, 1.

junija v operi »Rigoletto« (red A) in v soboto, 2. junija v »Tosci« (red D), v četrtek, dne 31. maja gostuje v naslovni vlogi opere »Madame Butterfly« gospa Vera Bourago (red E).

— Gostovanje operne pevke, gospe Vere Bourago. Operna pevka gospa Vera Bourago, ki je do zdaj pela na Narodnem gledališču v Peterburgu, na mestnem gledališču v Rigi, na deželnem gledališču v Rigi, na deželnem gledališču v Tiflisu in v mestnem gledališču v Baku, nastopi v četrtek, dne 31. t. m. v naslovni vlogi opere »Butterfly« (red E).

— Ljubljanski moški zbori včlanjeni v Zvezi slov. pevskih zborov se korporativno udeležijo pogreba judenburških žrtv ter zapoje P. S. Vilharjevo »Nagrobno lunkoma« in Pavčičevo »Nagrobno nagrobno«. Zbori naj v svojih društvih ti dve pesmi temeljito ponove. Skupna pevstva vaja se vrši v Glasbeni Matici v petek, dne 1. junija zvečer ob osmih. Nastop in pevstva vaja sta za vse zore obvezna. Arhivarji naj gotovo prinese notni material seboj.

— Odbor »Zveze«. — Pravilnik za člane — ilustratorji S. U. J. O. U. 1. V svrhu zaščite umetniškega dela članov — ilustratorji S. U. J. O. U. in v svrhu uvedbe enotnega poslovanja pri sklepanju pogodb z naročniki postavlja se sledeči pravilnik, ki je za vse člane S. U. J. O. U. obvezen. — 2. Minimalne cene za ilustrirana dela (risbe ali slike, ki so narejene za reprodukcijo v knjigah, brošurah, v ilustriranih časopisih in revijah, nadalje risbe in slike, ki so namenjene za pomnožitev kot inzerati, etikete, plakati, ovojni papirji in druga reklamna sredstva) so sledeče: a) vinjeta, čelna, oz. v tekstu, ako zavzema isto velikost t. j. eno tretjino strani v oktovnem formatu 100 Din; b) manjše vinjete v tekstu, končne vinjete, inicijalke itd. 50 Din; c) pol stranske ilustracije 200 Din; d) celostranske ilustracije 250 Din; e) naslovna stran knjige 300 Din. NB: Za kvart-format se cene od a) — e) povečajo za 25 odstotkov. f) Vse risbe za reklamne namene za inzerate, etikete, ovojne papirje se računajo po istem ključu s

100 odstotnim povišanjem cene; g) plakat enobarven 1000 Din; plakat večbarven 1500 Din; h) diploma 1000 Din. — 2. Te cene pomenijo ceno za reprodukcijo pravico naročenih risb ali slik ter veljajo, ako ni drugače dogovorjeno, samo za prvo naklado. Pri vsaki nadaljni nakadi pripada avtorju 30 odstotkov prvotnega honorarja. 4. V točki 2. navedeni honorarji so minimalni, to se pravi, da se članom ne stavijo meje po lastnem prevdarju zahtevati večjo nagrado, kar pa store na lastno odgovornost. 5. Originalne risbe in slike, narejene v svrhu, ki jih naštevata točka 2., ostanejo avtorjeva lastnina ter jih more isti drugim prodati. Vendar jih ne sme odstopiti drugim osebam v svrhu reprodukcije brez privolitve prvotnega naročnika. Po 15 letih ugasne ta omejitev za avtorja. 6. Avtor ni dolžan predati originala naročniku za nižjo ceno, nego bi jo zahteval od drugega kupca. 7. Lastnik reprodukcije pravice ni v nobenem slučaju obravnavati brez privolitve avtorja odstopati klikejev itd. tretjim osebam v svrhu reprodukcije. Vsak član je dolžan prijaviti take slučaje odboru S. U. J. O. U., kateri bo proti takim osebam nastopil sodnijskim putem radi kršenja avtorskih pravic. 8. Vsa plačila in tožbe se vrše v bivališčnem avtorja. — 9. Proti članom, kateri kršijo pravilnik posebno glede točke 2., bode odbor prisiljen nastopati po § 7. pravil udruga in o izključitvi članov ter bode to izključitve pričel v dnevni časopisih, smatrajoč članov prestopke kot čin nečedne konkurence. — 10. Odbor S. U. J. O. U. odgovarja pred sodiščem samo za ona dela, katerih umetniško vrednost je potrdil umetniški svet udruga. Če zahteva naročnik potrdilo um. sveta, se s tem zviša cena za 25 odstotkov. — 11. Ta pravilnik stopi v veljavo, ko ga sprejme odbor S. U. J. O. U. v p. Sl. ter velja za Slovenijo. Ko ga sprejme glavni odbor, se raztegne njegova veljavnost na celo državo. Sprejeto na odborovi seji S. U. J. O. U. (sekcija Slovenija) v Ljubljani, dne 5. maja 1923. — Strokovno udružje jugoslovenskih umetnikov v področju Slovenije v Ljubljani.

Dnevne novosti.

— Književna tombola Jugoslovenske Matice. Prvo žrebanje za književno tombolo Jugoslovenske Matice se vrši neprekinjeno dne 1. junija zvečer v prostorih krajinjskega odbora v Ljubljani. Objavljene bodo izrebrane številke najkasneje do 4. junija v jutranjih listih kakor tudi isti dan v listih, ki izidejo zvečer. Otvoritev književne prireditve se je zakasnila vsled prošnje za izjemo, da nam zakasnitev opravi. Igra se bi zaključila preje kakor je bilo prvo, na katerih bi bilo napisano v zlatih črkah: »Za domovino zaslužnim uslužbencem poštne, brzojavne in telefonske stroke kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.« Na teh ploščah naj bi bila v abecednem redu imena: 1. Vseh tistih, kateri so padli v boju od 1912—1920. 2. Vseh tistih, kateri so umrli za dobljenimi ranami ali za boleznimi in zaradi vojnih naporov. 3. Vseh tistih, kateri so med okupacijo storili smrt zaradi svojega domoljubnega vedenja. 4. Vseh tistih, kateri so umrli v ujetništvu ali pa v sovražnih taborih kakor internirani. 5. Vseh tistih Srbov, Hrvatov in Slovencev naših uslužbencev, ki so dobrovoljno pomirili ali izgnili na solunski fronti ali ki so vojni ubežniki stopeili v vrste katerekoli zavezniške armade ter tam padli ali umrli za naše domovine. 6. Naposled vseh onih, kateri so se pri življenju, a so zavoljo dobljenih ran popolni invalidi. — Na plošči bo vezano: 1. Krstno ime, začeta črka očetovega imena pa priimek. 2. Službeni znanje, v katerem je kdo umrl ali pa doblil rane, ki so ga napravile za popolnega invalida. 3. Kje in kdaj je umrl in v katerem vojaškem činu.

— Javna telefonska govorilnica v Apah. Nasproti tej telefonski centrali so v Sloveniji naslednje telefonske postaje v I. pasu: Beltinci, Brezno, Brežice, Cankova, Celje, Črenšovci, Črna pri Prevaljah, Dolnja Lendava, Fram, Grobelno, Guštanj, Hrastnik, Ivanjki, Konjice, Križevci pri Ljutomeru, Krško, Lasko, Ljutomer, Marenberg, Maribor, Meža, Mežica, Moškanjci, Murska Sobota, Muta, Ormož, Podplat, Poljane, Polzele, Pragersko, Prevalje, Pristava, Prosenjakovič, Ptui, Rače, Radeče pri Zidanem mostu, Rečica ob Paki, Ribnica na Pohorju, Rimske Toplice, Rogaska Slatina, Rogatec, Ruše, Sevnica, Slatina Radenci, Slovenj Gradec, Slov. Bistrica, Središče ob Dravi, Strnišče, Sv. Jakob v Slov. gorah, Sv. Jurij ob juž. žv., Sv. Lenard v Slov. gorah, Sv. Marijeta pri Moškanjcih, Sv. Pavel pri Preboldu, Sv. Peter v Sav. dolini, Sent Jurij v Slov. gorah, Smarje pri Jelšah, Soči, Store, Trbovlje, Velenje, Velika Nedelja, Voljnik, Vransko, Vuhred, Vuzenica, Zavrče, Zg. sv. Kunigunda, Zidani most, Zalec; v II. pasu: Bled, Boh. Bistrica, Cerklje, Dol. Logatec, Jesenice na Gorenjskem, Jezersko, Kamnik, Kočevje, Kokra, Kranj, Kranjska gora, Lesce, Litija, Ljubljana, Medvode, Novo mesto, Planina pri Rakeku, Podnat, Poljane nad Škofjo Loko, Radovljica, Rakov, Ribnica na Dolenskem, Selca nad Škofjo Loko, Straža, Sv. Janez ob Boh. jezeru, Skofja Loka, Toplice pri Novem mestu, Trebnje, Trzin, Višnja gora, Vrnika, Železniki, Ziri. — Telefonske takse v prvi coni (od 100 km razdalje) 10 Din za trinitutni razgovor, v drugi coni (od 100—200 km razdalje) pa 15 Din.

— Pribojstva za shranjevanje in razpis poštne pooblastitve. Razpis poštne pooblastitve za shranjevanje in razpis poštne pooblastitve (kolkovine) je treba plačati za vsako pooblastilo, ki ga pošta hrani in ima v razpisni listi, se posebno poštno pristojbino, ki znaša: a) za pooblastila, ki veljajo samo za enkrat ali za dobo do 15 dn, po 50 par; b) za pooblastila, ki veljajo za dobo preko 15 dni, po 2 Din za vsako kolkovarsko leto. Ta pristojbina se plačuje v poštah frankovnih znamkah, ki se morajo nalepiti na pooblastila. Na to pooblastilo se nalepi potem tudi pristojbina za vsako nadaljnje leto. Pooblastilec mora plačati predpisano pristojbino najkasneje do konca meseca marca vsakega leta. Za pooblastila, ki so bila izdana 1. 1922, in ki so v veljavi, morajo poravnati pooblastilci (ali pooblastilci) prej omenjene pristojbine najkasneje do 1. julija t. l. Kdor se nalaže izgojne plačanje poštne pristojbine ali kdor zgreši kakršnokoli zlorabo poštne pooblastitve, mora plačati razen porta še globo, ki znaša desetkrat toliko kakor je porta. Če se ugotovi, da so na kakšni poštali nalepljene že rabljene, iz več delov sestavljene, ponovljene ali sumljive znamke ali če se ugotovi, kakršnokoli zloraba poštne pooblastitve, mora plačati pošiljatelj razen porta v dvakratnem znesku globo predpisano poštno pristojbino še globo v desetkratnem znesku neplačane pristojbine.

— Kolo jugoslovenskih sester ne plača poštne za navadne pošiljke. Ministrstvo je dovolilo Kolu jugoslovenskih sester iste ugodnosti glede plačevanja poštne kakor Kolu srbskih sester. Potemtakem ne plačuje nobeno teh dveh društev poštne za svoje navadne pošiljke, t. j. za neoporočene pisma in dopise, ki si jih pošiljajo glavni odbor in podoborbi, priporočeno pa morata oba društva plačati.

— Ruski odbori, sole in delovni oddelki so poštne prosti. Odredbo z dne 25. novembra 1922 je ministrstvo tako izpustilo, da se tudi za dopise, ki jih pošiljajo ruski odbori, sole in delovni oddelki »Državni komisiji za ruske begunce«, ne plača nobena poština.

— Nepreviden kolezar je povozil na Celovski cesti črko uradnika Nadišo Murčovo. Dekle je precej poškodovana in si je lažje tudi en zob.

— Mednarodna razstava poštnih znamk. Čoskoslovaško združenje filatelistov v Brnu priredi v dne med 5. in 15. oktobrom prvo mednarodno razstavo poštnih znamk. Posetniki razstave bodo plačali za vžam samo polovico normalne pristojbine.

— Razne nesreče. Skubec Peter, krojaški pomočnik iz Viča je padel raz kolo in si spahnil desno nogo. — Martina Savrašek, rudarja v Kisovcu je v rudniku podala zemlja in mu pri tem zlomila levo nogo. — Pavlo Skalar — hči posestnice v Mednu je pila v gozdu gad. — Znidar Ivan, delavko v tovarni »Bistra« v Domžalah je zgrabil stroj za desno roko in ji zmečkal prste. — Dečman Anton je pri nedeljskem izletu Sokola tako nesrečno padel, da si je zlomil desno roko. — Pleteršek Josip, uradnik Trgovske banke v Ljubljani je padel raz bicikla pod neki mimovozeči voz, katerega kolo mu je šlo čez nogo in jo mu zlomilo. — Knez Alojzij hlapec iz Grosuplja je padel raz kolesa v nek jarek, ter si razbil črepijo. — Vsi poškodovanci se zdravijo v ljubljanski bolnišnici.

— Napad v Trnovem. V nedeljo ponoči okrog 1. ure se je vračal trgovski potnik Josip Tekavc v svoje stanovanje v Cerkvenico ulico. Na mostu, kjer se izteka Gradaščica v Ljubljano, so ga nenadoma obklopi štiri neznanji moški ter ga začeli obdelavati s palicami. Pretepli so ga pa tako močno po vsem životu, da mu je otrpnila roka. Eden ga je tudi udaril s pestjo po glavi in mu močno poškodoval levo oko. Gre najbrže za mashevanje iz vojaških let. Podati se je moral v bolnišnico.

— Razpis služb. Generalna inspekcija vođa v Ljubljani razpisuje ponovno mesto gradbenega nadoficijalarja. Interesenti se opazirajo na tozadevni razpis v »Uradnem listu«.

— Enomesečni večerni bančni kurz. Prihodnji mesec priredi prof. F. Sič, enomesečni večerni komercialni bančni kurz. Predavanja v tem zasebnem kursu se prične dne 6. junija ob pol 7. uri zvečer v prostoru dvorane »Glasbene Matice« v Gosposki ulici. Prijave je pošiljati na naslov prof. F. Sič, Ljubljana, Gradaška ulica 18 l. nadst. Osebnostne informacije na razpislo istotam od 2. do pol 4. ure popoldne.

— Neprevidno škropljenje. Delavec Ignac Ločnikar je škropil Resljevo cesto. Nepreviden je poškropil konja Albina Bončarja iz Slomškove ulice. Konj se je splašil, zdrljal naprej in se zaletel v nek vogal, pri čemer je dobil težke poškodbe na glavi in po prednjih nogah. Splošno je v zadnjem času opažati, da se delavci pri škropljenju cest prav nič ne ozirajo na pasante. V tem pogledu naj se napravi red.

— Znanja dobrovoljci, ki se ga tudi rada nacija, se je razhudila nad Satterjevo družino. Ker so ji zaprli pred nosom vrata, je pobrala kamen in ga vrgla v silni jezi v njihovo okno. Razbila je 70 Din vredno stipo.

— Po prestani kazni radi tatvine je pobegnil že skrat radi tatvine kaznovani Viktor Jeriha iz Zadvora pri Dobrunjah. Ker ima mož še več nečednih stvari na vesti, sumijo, da je razširil svoj delokrog preko naše meje.

— Nadležni gostje. V gostilni pri Lekšetu na Resljevi cesti se je spril Ljotze Korbar z dvema neznanecema. S svojimi tovaršili jih je vrgel na cesto. Ko se je Korbar vračal domov, je srečal na cesti nekega Lukana, ki je bil tudi pri tem dogodku v gostilni. Ker ga je smatral za napadalca, ga je udaril po glavi, da je mož padel in obležal nezaveščen. Glasom obtožbe ga je udaril z zloglasnim boksaljem. Priče pa so ugotovile, da ni imel nobenega orožja, pač pa ima tako težko roko, da pride pod paragraf »Prepovedana roka«.

— Hud voznik je posestnikov sin Ivan Pirnat z Viča. Vozil je v nevarnem diru mimo državnega kolodvora. Ko ga je stražnik z znamenjem opozoril, da naj pozori vozi, ga je udaril z bičem ter pogol koline v še luži dir.

— V Rudniku je bilo ukraden železničarju Francetu Zrcnu iz veže kolo znamke »Eksa« vredno 1750 Din.

— Kolesarji! V zadnjem času se je zopet razpasla navada, da uporabljajo kolesarji različne gozdne pešpote po Tirolju, Rožniku, Drenikovem in Šišenskem vrhu za vozne ceste. Vsi kolesarji (tudi z motornimi kolesi) se opozarjajo, da je po teh pešpotih vsaka vožnja prepovedana in, da bo v bodoče policijska direkcija proti krivcem kar najstrožje postopala.

— Razne tatvine. V avtozgaru dr. Kiševčeve vile je bil ukraden delavec Francetu Amann 200 Din vreden črn suknjič. — Marija Petičević iz Zelene jame je neko ukradel dva domača zajca. — Neznani žepar je izžepal gostilničarji Jeriči Semetovi na Vodnikovem trgu z žepa 320 Din. — V neki znani, dobro obiskani gostilni v Ljubljani je izmaknil neznani gost 750 Din vredno srebrno tobacniko, pozabil plačati ceno in odšel. — Bos je prišel neki neznanec v barako v Bohoričevi ulici, kjer si je obul čevlje delavca Josipa Tomaziča in odšel. — V stolni cerkvi je neko ukradel Antoniji Krivčević, zatopljeni v molitve, staro zlato uro, vredno 2500 Din. — Prijazna spremjevalka je ukradla prijaznemu gostitelju I. M. v neki veži na Turjaškem trgu usnjato novo hlačico, v kateri je imel mož 1000 Din denarja. — Iz večje bolniške blagajne v Gradšču je ukradel neko črno pleksano kolo železovljarju Ivanu Aliču. — V vlakom med vožnjo iz Zagreba v Celje je nek ne pridržav ukradel v Zidanem mostu zaspanemu potniku 6 kg težko balo črnega kloba. — Trgovcu Josku Premrešterju iz Kranja je ukradel spreten žepar med vožnjo iz Karlovca v Nočeno selo—Toplice listnico, v kateri je imel 700 Din in 5000 avstrijskih kron.

— Pobegnili so iz Krške vasi zidarjeva žena Ana Sibila. S seboj je vzela samo svojo dekliško delavsko knjižico na ime Ana Račičeva.

— Za »Narodni dom« v Hrastniku so darovali po Din 100: gg. dr. Gvidon Serbec v Celju, dr. Josip Kolšek in dr. Fran Roš v Laskem, učitelj Josip Groznik v Hrastniku ter tiskar Ant. Kolenc in drug v Celju; po Din 50: tiskar Drago Schwab v Ljubljani; po Din 30: g. Josip Pelikan v Celju; po Din 25: gg. dr. Juro Hrašovec, Robert Dichi, Drago Sirec, vsi v Celju ter A. Moser v Radečah in dr. O. Fetič v Ljubljani; po Din 10: g. Alojz Igršičnik na Doh in tiskar Globočnik in drug v Ljubljani. — Ob raznih prilikah so nabrali: g. Babjič Alojz Din 159.25, g. Stane Dolanc 26.25, g. Fajdiga 30, g. Ljotze Hofbauer 46.50, g. Logar Drago 192 ter g. Ljotza Sentjurčeva 20 dinarjev. Vsem darovalcem, kakor tudi nabirateljem — iskrena hvala, drugim, na katerih vrata bomo še potrkali, pa — posnemajtel! — Konsorcijska gradba Narodnega doma v Hrastniku.

— V Vidmu je ukradel neznani vlomilec restavratorki Rozaliji Kunelj ženski plašč, obleko, čevlje in za popotnico 10 zavitkov Zeta, 15 zavitkov Morava tobaka, hleb kruha in za okrog 1275 Din drobiža.

— Celjske novosti. Pokrajinski zbor delegatov podružnice Jugoslovenske Matice za Slovenijo se vrši v nedeljo 3. junija v Celju ob pol 10. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Popoldne se vrši na Glaziljski velika ljudska slavnost z izbranim bogatim sporedom. V slučaju slabega vremena bo slavnost v vseh prostorih Narodnega doma. — Celjska mestna občina se namerava v zadevi upravnega sodišča v Celju pritožiti pri ministru pravde. Zagrebško upravno sodišče prične s 1. junijem posloovati. Celjskemu upravnemu sodišču je občina zagotovila primerne prostore. Kdaj isto prične posloovati, o tem ni slišati ničesar. — Oprostitev pekovski vaje jencev pekovske zadruge v Celju se vrši tekom meseca julija t. l. za politične okraje Konjice, Slovenj Gradec, Brežice in Celje. — Za popravila kapucinskega mostu so tozadevni načrti razpoloženi na ogled pri mestnem stavbenem uradu. — Par lepih koncertov nam je priredila te dni mariborska vojaška godba, katere se ob priliki pukovske slave celjskega pešpolka mudi v Celju. — Prireditve. Plesni večer ggč. Lidije Visklavice se je v soboto zvečer vršil v mestnem gledališču. — Okoliški šoli ste v soboto zvečer in v nedeljo popoldne v veliki dvorani Narodnega doma priredili lepo uspešno mladinsko igr »Pogumni Tonček v kraljestvu vile«. — Insolvenca. Za poravnalo postopanje je prošil trgovec z manufakture v Gosposki ulici Hugo Schmidt. — Čene mesu zadnje dni zopet rastejo. Za govedino se zahteva že 30 Din, za telečino pa 35 Din za kg.

— Mariborske novosti. V noči od sobote na nedeljo je bilo zaradi pijanosti in razkrajanja aretiranih 12, v noči na ponedeljek pa 18 oseb. — Zaradi praznika ostane mestno kopališče v četrtki zaprto. — Štiri brezposelne moške je aretirala policija pri pregledovanju neke gostilne na Aleksandrovi cesti. — Od svojih delodajalcev je pobegnila 30-letna služkinja Kranjc. Z njo pa je izginilo tudi razno perilo, obleka in drugo v približni vrednosti 3.000 kron. Ko je bila aretirana, so našli pri njej še nekatere stvari, dočim je večino ukradenih predmetov spravila že v druge roke. — Dva moška je aretirala stražnik na Koroški cesti, kar sta nesla velik zavoj kolomaza in nista mogla navesti, kje sta ga nabavila. — Na tukajšnji trgovski nadaljevalni šoli se zaradi pomanjkanja denarnih sredstev sklene pouk v drugem in tretjem razredu že dne 15. junija, dočim se bo v prvem razredu poučevalo še do 28. junija. — Prihodnja seja mestnega občinskega sveta se vrši dne 1. junija ob 7. zvečer. Nadaljeval se bo dnevi red zadnje seje. — Mestni magistrat opozarja voznike, da je vožnja z Glavnega trga skozi rotovsko poslopje na rotovski trg prepovedana. — Vse več slučajev pasje stekline v mariborskem okraju opozarja mestni magistrat ponovno na predpise odredeneja najstrožjega pasjega zapora. V nedeljo, 27. t. m. je napravilo več fantov iz Bistrice izlet na Ruše, kamor so dospeli precej vniženi. V Rušah so razgrajali in zbadali razne mimoidoče. Ko je tridesetletni delavec v karbidni tovarni Franc Lamprecht na zbadanje odgovoril, naj ga puste pri miru, so navadili fantje nanj in ga oklali. Dobil je z nožem tri rane v hrbet. Njegovo stanje je bilo tako opasno, da so poklicali rešilni voz iz Maribora, ki ga je prepeljal v javno bolnico.

Iz raznih krajev naše kraljevine.

— Žrtve Save. Te dni se je peljal s svojim vozom k Savi mesarski obrtnik Ivan Pašer iz Zagreba. S seboj je vzel tudi svoja pomočnika Goriska, ki se je kopal, medtem ko je on pral konja in voz. Ko je opral konja, ga je pustil nekoliko na pašah. Tedaj pa je prišel iz vode Goršek in zaljal konja ter šel z njim klub gospodarjem v vodo. Čez nekoliko sta zmanjkala konj in konjenik v valovih Save. Kmalu za tem pa se je konj prikazal na nasprotnem bregu, jezdec pa je utonil v Savi.

— Vojaška oblast za kulturno delo. Sarajevski »Jugoslovenski List« poroča, da je izrekla armilska oblast svojo pripravljenost pomagati pri vseh prireditvah prosvetnih društev. Vojska bo dala v teh slučajih na razpolago svoje sator ter mostvo pri potrebnih pripravah. Vsa tozadevna opravila bo izvršil tehnični oddelek.

— Ljudsko vseučilišče v Osijeku. Osijski listi poročajo, da so pričeli tamonjski književniki s predpripravi za otvoritev ljudskega vseučilišča. Vseučilišče se najbrže otvori že v jeseni.

— Občinski davek v Sarajevu. Sarajevska občina je uvedla »strošinski davek«, ki se bo pobiral od vseh postojajočih zabavnih lokalov in društvenih prireditev. Davek se bo pobiral celo od gledaliških predstav. Dohodke iz tega davka bo občina uporabila za pokritje svojih izdatkov v različne dobrodelne namene.

— Narodni muzej na Cetinju. Te dni je ministrski svet razpravljal o dvorcu in zapuščini kralja Nikole. V načelu je bilo sprejeto, da se napravi iz dvorca narodni muzej. Podrobneje bo to vprašanje proučil prosvetni minister, ki bo pripravil tudi tozadevni zakonski predlog.

— Povodenj. Vse veliki nalivov je stopila Bregalnica na več mestih iz svoje struge. Voda je odnesla v vasi Čifliku 20 komadov goveje živine, v vasi Umljanji pa 30 komadov. Poleg tega je pokvarjeno tudi precej letošnje setve.

Novosti iz Primorske.

— Nesreča na morju. Te dni je plovila iz Kotora proti Trstu motorna ladja »Sloboda« in vlekla s seboj dvehletca z 250 tonami. Med potjo jo je dohitela nevihta, vsled česar je bila ladja pristljena, da se je usidrala na otoku Hvaru. Ker pa je bilo morje zelo razburkano, so se pretrgale vrvi, na katere je bil pritrjen vlečilec in ladja je z vso silo zadevala ob skalovito obalo. Vseled teh sunkov se je ladja popolnoma razbila. Posadka, ki se je nahajala na krovu se je rešila, ravnotako se ni zgodilo tudi vlečilu ničesar.

— Čevlje kupujte od domačih tovarnih tiskar Peter Kozina & Ko., z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo v Ljubljani, Brez 20 in Aleksandrova cesta 1.

Slava „Triglavskega“ pešpolka.

Na okrašenem dvorišču vojašnice kralja Petra Velikega Osvoboditelja je praznoval večer svojo prvo slavo naš domači Triglavski, sedaj 40. pešpolk, v spomin na dan 28. maja, ko je Slovenski planinski polk zrušil odpor sovražnika pri vasi Kotle prigrdom koroške ofenzive l. 1919. — Sredi obširnega dvorišča je bil postavljen altareček s koločem in sliki sv. Cirila in Metoda, patronov tega polka. Za oltarjem je bil zbran polk pod poveljstvom polkovnika g. Milana A. Radosavljeviča. Pred oltarjem pa številni zastopniki civilne in vojaške oblasti ter raznih kulturnih, prosvetnih in drugih javnih korporacij. Med raznimi uglednimi osebami omenjamo ministra n. r. dr. Župančiča, velikega župana dr. Lukana, rektorja univerze dr. Aleša Ušeničnika s številnimi profesorji, finančnega delegata dr. Savnika, delegacijo mestne občine z županom dr. Perčem na čelu, generalnega konzula čkoslov. republike dr. Beneša, konzula francoske republike gosp. Flacha, delegacijo Trgovske in obrtniške zbornice, na čelu z g. Knezom ter dr. Windischerjem, zastopnike ljubljanskega Sokola, na čelu s podstarostom Ganglom.

Ko je prišel komandant dravske divizije polk. Vučkovič, se je pričela svečana služba božja, ki jo je opravil prota Jankovič. Po službi božji se je pričelo sečenje kolača. Sečenja se je udeležil polk. Radosavljevič kot domačin, narednik in redov. Za naše občinstvo je bil najbolj zanimiv prizor, ko so se vsi trije po rezanju kolača poljubili, kar nismo bili vajeni videti v avstrijski armadi. Prizor je navdal vse goste z zanosom, ko so videli domačnost, ki vlada v naši narodni vojski. Sledila je molitev kanonika g. Klobovsa, nakar je imel g. polk. Radosavljevič krasen govor, v katerem se je spominjal zgodovine svojega polka. Predvsem se je spomnil dneva, ko je takratni slovenski planinski polk, predhodnik sedanega 40. pešpolka po parurnem junaštem zadržanju predi nemške vrste na črti Dravograd—Kotlje dne 28. maja 1919. Njegov govor so vojaški pazno poslušali in ko je končal, so zadoneli navdušeni živjo-klicel kralju Aleksandru in ujedineni domovini. Po kratkem pozdravu, ob sviraču narodne himne, se je polk razvrstil k defiliranju pred komandantom dravske divizije in zbranimi gosti. Defiliranje nam je nudilo lepo sliko vzgoje in discipline, ki vlada v naši vojski. Končno so gostje sedli k zakusku v okusno opremljenem paviljonu. Med zakuskom je svirala godba dravske divizije. Potek dopoldanske prireditve nas je spoznal z narodnimi običaji, ki so vladali v srbski vojski in nam je obenem nudil priliko videti, kako se v vojski vzgaja veselje do skupne domovine.

Tudi popoldne se je zbralo v vojašnicah mnogo gostov, ki so z zanimanjem sledili krasno uspešnim točnim vajam. V obeh paviljoni se je nato razvila prijetna domača zabava. Na koncu dvorišča je bilo pripravljeno strelišče, kjer so številni gosti preizkusili svojo umetnost v streljanju, vojaški pa so nestrno pričakovali začetka tombole. Živahno razpoloženje je še povečal pevski zbor, sestavljen povčelnici iz vojakov-dijakov. Zvečer se je vršil v okusno prirejeni dvorani ples.

Sport in turiztika.

S. K. Primorje porazi v prvenstveni tekmi S. K. Ilirija 1 : 0 (1 : 0).

Z nedeljsko prvenstveno tekmo je dosegla ljubljanska prvenstvena sezona svoj višek. Z velikansko napetostjo in zanimanjem pričakovala prvenstvena tekma je končala z zmago neoporečno boljšega moštva. Prvak Slovenije je bil v nedeljo v 11 letih svojega obstoja prvič gladko poražen od domačega moštva. — Primorje nastopi z rezervami: Jančigaj — Lovrič, Birs — Slamič, Zuchiat, Vrančič — Žargaj II, Erman, Camernik, Pretnar, Zargaj II, Ilirija z rezervo za Vidmajerja: Soklić — Dolinar, Beltram — Weib, Zupančič III, Držaj — Zupančič I, Zupančič IV, Učak, Oman, Pevalak. Najboljši v Primorju je bil obramben trio Lovrič — Birs — Jančigaj, ki je brezdvomno najboljši v Sloveniji. V krilski vrsti je briljiral s svojo izvrstno igrjo Zuchiat in Vrančič, medtem ko je rezerva Slamič precej zaostajal. Sifajen je bil v napadu Baline s svojo izvanredno premišljeno igrjo, ko je iz spojke diral in vodil ves napad. Novinca Camernik, Erman v polju zelo dobra, pred vrati pa povsem odpovedala. V Iliriji je bila krilska vrsta dobra, medtem ko je obramba, osobito Beltram šibkejša kot preje. V napadu sta bili ob krili izborni. Notranji trijo je lepo kombiniral, bil pa preveč nervozen in pa brez plana.

V prvem polčasu je bilo Primorje vsekakor v premoči. Naisgurnešče šance zastreljati novinca Camernik, Erman. Posamezni napadi Ilirije se sicer razbijejo ob obrambi, vendar Ilirija dve sigurni šanci zastrelja. Vseled handsa diktiran 11 m izpremeni Baline v siguren gol. Kornerji 6 : 0 za Primorje. V drugem polčasu Ilirija v začetku vztrajno napada. Vseled Slamičevega fola diktira sodnik 11 m proti Primorju. Oman razantno strelja ali Jančigaj bravurozno in izvanredno brani. A Ilirija napada še dalje, iznuži 3 kornerje, katere pa vratar in obramba Primorja brani. V zadnjih 15 minutah preide Primorje zopet v napad, iznuži še 4 kornerje in zastrelja iz najsigurnejših pozicij. Rezultat nam poteku igre ne odgovarja in bi moral biti za Primorje vsekakor ugodnejši. — Sodnik g. Hus izbere ter je s to tekmo dokazal, da je naš najboljši sodnik. Tekma se je vršila ves čas v ostrem tempu ali obojestransko naravnost odlično fair in disciplinirano.

M. K.

Predtekma: Jadran : Ilirija rez. 4 : 2.

Maribor.

V nedeljo se je vršila semiifnalna tekma med S. K. Maribor in Atletik-Sportklubom Celje, ki se je končala z malo ali sigurno zmago S. K. Maribor z 2 : 1. S to zmago pride S. K. Maribor v finale za prvenstvo Slovenije ter igra 10. junija v Ljubljani z našo Ilirijo.

Gostovanje S. K. Sloven, Ljubljana v Varazdinu.

V. S. K. Drava : Slovan 3 : 2 (2 : 0) proti 9 : 3 za Slovana. Poraz Slovana je pripisati povsem neodločni napadalni vrsti, ki je ob premoči popolnoma pozabila vrstirati na gol. Prvi gol rezultira iz 11 m, druga iz 3 posameznih solo akcij. Sicer so pa Varazdinci izredno hitri in tehnično dobro postavljeni z odlično napadalno dobro. Revanžna tekma se vrši v Ljubljani meseca julija ob priliki proslave 10-letnice obstoja S. K. Slovana.

Iz društvenega življenja.

— Društvo najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna oborova seja v sredo, dne 10. maja ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. — Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta štev. 12, prtilično, desno.

Izpred sodišča.

NE DRAŽITE PSOV!

Jakob Fliegel, kleparski mojster v Prešernovi ulici, je bil obtožen, da ima na dvorišču hudega psa, ki je ugriznil v roko 14letnega Emila Klanjška. Fliegel je bil obsojen na 100 Din globo. Pri vzklitni obravnavi pa se je ugotovilo, da nima pes, 8 mesečni »Doberman«, pred otroci — v hiši je 29 strank — mikdar miru in da ga poredni dečki, med njimi tudi Klanjšek prav radi dražijo. Prizivni senat je razveljavil prvo sodbo in je bil Fliegel oproščen, ker so zakrivilo to pasjo nepriliko otroci sami.

TEŽAVE Z REJENČKOM.

Pavla Prežlova iz Boh. Bistrice ima v oskrbi 12letnega Franca Vidica, siroto brez staršev. Sosedo so ji očitali, da s fantom grozno ravna. Sledile so ovadbe pri županu in sodišču, ki so imele za posledico razne tožbe. Radi takih očitkov je bila obsojena Marija Logarjeva na 150 Din globo in na povračilo stroškov. Fani Logarjeva in pa France Rozman, pa sta bila oproščena. Obe stranki sta se pritožili, vzklitno sodišče pa je oba priziva odklonilo in potrdilo prvo obsodbo, ker se je uverilo, da žena fanta dobro vzgaja kakor da bi bil njen lasten otrok.

ŠE ENA STANOVANJSKA.

V Potočnikovi hiši v Lescah sta stanovala zakonska Pretnarjeva. Ker gospodar ni bil z njima zadovoljen, bi se jih bil rad iznebil. Nalagal jima je različno hišno uelo ter jima končno, ko se Pretnarjeva je nista hotela umakniti, 18. marca pisemno odpovedal. Pri tej priliki je očital Pretnarju, da mu je ta zaračunal za neko popravilo pri vodnjaku 100 kron več, kot je plačal Pretnar dotičnemu obrtniku. Razjarijena vsled odpovedi in očitka sta ga Pretnarjeva naharila z lažnikom. Vršilo se je to na domačem dvorišču. Obtoženca sta bila v Radovljici oproščena, češ, da to ni javen in tudi ne tak prostor, da bi lahko slišala žaljenje še tretja oseba in ker sta hotela obtoženca na ta način le kvalificirati njegov očitke, da sta ga oškodovala za 100 kron. Vzklitni senat je prizivu ugodil in obsodil Pretnarja vsakega na 50 Din globo, ker je smatral to dvorišče za javen kraj in je bilo, žalice vstevši, navzočih za obsodbo dovolj oseb. Dokaz dobre vere pa je nedopusten.

Dopisi.

— Slovenska Bistrica. V nedeljo dne 27. t. m. se je pojavil v predpoldanskih urah v mestu manjši marogasti stekel pes, ki je nagrizel štiri osebe in nekaj drugih psov. Ugrizene osebe so bile takoj drugi dan odpravljene v Pasteurjev zavod v Zagreb. Pes je bil na licu mesta ubit po orožništvu. Odkod se je pes priklatil, do sedaj še ni znano.

Borzna poročila.

Beograjska borza je bila danes zatvorjena zaradi pravoslavskih Binkošti. Zagreb, 28. maja. Devize. Dunaj 0.133—0.135, Berlin 0.15—0.165, Budimpešta 1.80—1.85, Bukarešta 52—53, Italija 453.50—454.50, London izplačilo 435—438.50, ček 0—437.50, New York 94—95.50, Pariz 616—620, Praga 283—284, Sofija 82—84, Svica 1700—1705, Varšava 0.18—0.1825, Valute. Dolarji 92.50—93.50, češke krome 277.50—278.50, leji 0—53, lire 447—449.

Zagreb, 28. maja. (Priv.) Devize. New York 94—94.50, Pariz 616—620, Svica 17—17.05, London 437—438.50, Amsterdam 37—37.50, Dunaj 13.30—13.35, Praga 2.83—2.84, Budimpešta 1.80—1.85, Italija 4.535—4.545, Berlin 15—16.50, Varšava

Gospodarstvo

Prvi redni občni zbor d. d. „Orijet“ v Mariboru.

Dne 18. maja 1923 se je vršil prvi redni občni zbor mednarodne trgovsko-speditorske in skladiščne d. d. „Orijet“ v Mariboru. Upravni svet je podal delničarjem poročilo o delovanju družbe v prvem poslovnem letu in predložil računski zaključek, ki izkazuje bilančne zgube 725.838,63 dinarjev, odnosno po prebitku agio-dobička prve emisije delnic v znesku 156.893,14 dinarjev še zgube 568.945,49 dinarjev. Ker po izkazu te bilance presega zguba polovico delniške glavnice, je upravni svet v smislu člena 240 trg. zakona naznanil o okolnostih pristojni državni upravni oblasti. Po poročilu in na predlog upravnega sveta s soglasnim odobrenjem nadzorstvenega sveta je občni zbor delničarjev soglasno sklenil razdražitev in likvidacijo družbe ter izvolil likvidacijski odbor petih članov in jim dal istočasno potrebna pooblastila. Razmotriva je vzroke propada družbe po komaj pol-drogoletnem obstoju je občni zbor ugotovil, da je družba v svojem postanku imela najugodnejše pogoje za svoj obstanek in pro-

cvit, tako da bi se bila mogla razviti v trdno mednarodno podjetje, ki bi odgovarjala vsem potrebam domače trgovine in industrije, ter uspešno mogla pritegniti na se večji del našega uvoza in izvoza. Pogoliti za ta uspeh so bili dani s zadostnimi delniškimi kapitalom in s zadostnimi bančnimi krediti, posebna pa je imela družba kot domača ustanova naših trgovcev in industrijcev dane garancije, da se bode njenega transportnega posredovanja posluževal večji del domačih trgov, ki so že v prvih mesecih njenega obstoja v zelo povoljni meri zaposlovali družbo. Nadalje je občni zbor ugotovil, da je temu prvemu razmahu družbe sledil neuspeh, ki ga je povzročilo netočno poslovanje in nestrokovnjaški opravljanje speditorskih poslov, posebno pa in v prvi vrsti slabo gospodarstvo s družbi- no imovino. Radi nestrokovnjaškega opravljanja poverjenih poslov se je zaupanje strank do družbe skrhalo in krog strank, ki so jo zaposlovali, je začel razpadati. Slabo gospodarstvo s družbenim denarjem se je začelo kazati v vedno rastočem pomanjkanju gotovine, ker se družbina glavnica ni uporabljala kot obratni kapital in nalagala v speditorske posle, kakor je bil njen namen, temveč se je denar trošil v nepotrebne investicije, v predčasno širjenje organiza-

cije, v brezmiselno potratno reklamo, v ogromno nepotrebno rešilo, ki je že sama preselila kosmati dobiček družbe. Ne da bi se za družbin obstoj nevarno stanje povsem jasno predločilo in sporočilo družbinim izvrševalnim in upravnim organom, je družbino centralno ravnanje to stanje prikrivalo in si skušalo pridobiti novih denarnih sredstev potom vplačil za popolnoma neuspešno drugo emisijo delnic, pri čemer se plačani zneski niso nalagali, kakor to zakon predpisuje, temveč se uporabljali kratkoročno za tekoče posle, nadalje potom uporabljani vplačani povzeli za druge svrhe, kakor za one, ki so jim bila namenjena itd., ter je na ta način spravljalo družbo v vedno večje dolgeve. Občni zbor delničarjev je soglasno ugotovil, da zadene glavna krivda na propadanju družbe blvshega njenega centralnega ravnatelja Alberta Pečevnika, ki je spravil družbo v tako težak finančni položaj, da je njen nadaljnji obstoj in njeno nadaljno poslovanje nemogoče, ako se ne upravišči celo družbino premoženje. Istočasno je občni zbor ugotovil, da je posebno družbina podružnica v Zagrebu delala cel čas z ogromno zgubo, ki je družbi povzročila eno največjih bremen, za kar občni zbor krivi poleg blvshega ravnatelja Alberta Pečevnika tudi vodilno

uradništvo omenjene podružnice. Z ozirom na tako stanje družbe je bil občni zbor enoglasnega mnenja, da se družba ne more dalje vzdržati, ter sprejel predlog upravnega sveta, da se pristopi likvidaciji družbe. Ta sklep je storil v interesu delničarjev, ki so svoj denar zaupali družbinemu vodstvu, kar družbina aktivna danes še krijejo družbine dolgeve, ki so popolnoma zavarovani, in ker se danes še da rešiti velik del delniške glavnice, tako da bodo delničarji utrpeli le manjši del vloženega denarja. Občni zbor smatra potrebnim to dejstvo posebej poudariti v svrhu, da bi se družbini upniki in delničarji ne dali vznemirjati po drugih vesteh, katerih izvor se ne da kontrolirati. Naloga spretnega in vestnega dela likvidacijskega odbora bode, da vnovi družbino premoženje čim boljše in obvaruje delničarje nepotrebnih zagn.

× Tečali na povosadski produkti bori, dne 26. maja 1923. Cene za 100 kg: pšenica bačka 455, ječmen bački 290, oves bački 290, koruza bačka 255, fižol beli novi 510, moka št. 0 660, pšenični otrobi 140.

× Zagrebška carinarnica. Finančno ministristvo je odredilo, da se ustanovi na jžnem kolodvoru v Zagrebu carinarnica I. reda, ki bo izvrševala carinjenje vseh vrst.

× Pred generalko stavko v Belgiji. Ker ni hotel belgijski prometni minister sprejeti denutacije železnice, grozi v Belgiji generalna stavka vsega delavstva. Železnice čarji že stavkajo.

× Obtok bankovcev v Češkoslovaški je znašal 23. maja 8.887 milijonov č. K. kri-tije pa 4.853 milijonov č. K.

Glavni urednik: Ivan Podržal.

Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.

Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

Pisalni stroji itd.

Mehanična delavnica (popravljalnica)

LJUBLJANA

Soleburgova ulica 8/1.

L. BARAGA.

Janez Nadloga:

Andrej Ternouc, reliefna karikatura iz minulosti.

(Nadaljevanje.)

»Vaš duh je solnce, mojster,« sem vzkliknil, resnično vžihčen in popolnoma prevzet. Velicina Carcharijevih naukov je vzbujala blaženost v meni.

»Teda, kakor sem dejal, je bila glavna težava v dognanju in spoznanju smrtnih vzrokov. Kakor hitro je bila enkrat ta ovira premagana, je šel človek lahko korak dalje. Ta korak pa hočem storiti jaz. Spiritus vitalis, ki nenadoma tako brezobzirno zapusti naše telo in se preseli na zvezde, vsled česar ga nekateri imenujejo tudi Spiritus astralis, mora postati človeku pokoren in poslušati njegove zapovedi.«

»Imenitno,« sem pritrdil zdaj čisto brez strahu.

»Seveda je pa treba mnogo, mnogo truda, predno je vse pripravljeno. Treba je iskati, proučevati in brskati po starih zapiskih, treba je pridno zasledovati tek zvezd in vse dogodke, ki so z njimi v zvezi. V vsem tem je še mnogo zagonetnega in zapletenega, kar nas pa nikakor ne sme oplašiti. Sto let, sto tisoč let, kaj je to v primeri s krono plačila, ki ga dobimo z večnostjo?!

»Večnost!« so se šepetaje zganile moje ustnice, ko sem mimogrede pomislil na Magdaleno in njeno toplo bližino.

»Zdaj prvi čas bo torej glavna vaša naloga študiranje, posebno bi vam priporočal znamenito

delo »De evocatio mortuorum«, ki sicer ni sestavljeno po mojih relacijah, pa vendar hrani marsikako zno resnice v sebi. Tudi razna, zlasti starejša dela de magicis vam bodo mnogo pripomogla. Treba je namreč spoznati skrivnosti, ki nas obdajajo in so v kakršnihkoli odnosih z našim življenjem. Te skrivnosti nam pomagajo spoznavati bistvo in — dejal bi nekako habitum Spiritu vitalis.«

»Vaša navodila, mojster, so mi zapoved,« sem dejal. Potem sva se poslovila in zopet misva govorila nekaj dni. Sploh je bilo vse čudno in ne navadno v tistem gradu. Prvi čas dolgo nisem opazil žive duše razen starega sluga, ki mi je prinašal jedila in sploh vse potrebno v sobo. Carcharius je namreč želel, da ostanem kolikor mogoče zaprt in sam zase. Sicer, je dejal, postane človek lahko raztresen in ne more napredovati in studiti. Duh je namreč občutljiv in ne prenese preveč dotikov z materijo, ki bo ostala v oblasti Satanovi, dokler je naše delo ne reši iz objema smrti.

Tako sem bil tedaj večinoma sam. Presedel sem največ časa v knjižnici ter brskal po starih zapiskih. Pogostoma sem seveda naletel tudi na pisavo, ki je nisem znal brati. Ob takih prilikah se me je potem lotilo dolgočasje, ki sem ga skušal preganjati na različne načine. Stopil sem včasih k oknu in gledal po pokrajini, ki se je odpirala očem. Vinska trta, rastoča po goricah, me je pričala, da živim neke na jugu, drugega nisem izvedel nikoli.

VII.

Šumenje, ki je nenadoma vzdramilo tisto jutro mojo pozornost, me je gnalo na hodnik, kjer pa ni-

sem mogel opaziti nič sumljivega. Daleč po gradu si nisem upal, ker se nisem hotel zameriti gospodu Carchariju, zato sem šel nazaj v svojo knjižnico in čim premissljevali, odkod bi mogel izvirati neprestani šum.

Teda je stopil v knjižnico sam mojster Carcharius.

»Kaj čujete?«

»Da, mojster.«

»Kaj se vam zdi?«

»Ne morem si tolmčiti.«

»Me veseli.«

»Mojster Carcharius?«

»Želite?«

»Ne razumem vas.«

»Ste torej žejni pojasnila? Naj bo. Šumenje prihaja iz moje delavnice v onem traktu,« je pokazal z roko skozi okno. »Tam imam pripravo, ki se pogovarja z vetrom. Astralni valovi prenašajo potlej zvok, ki jih vodi moja volja, v vsmeri, kjer se odzivljajo bitja, ki jih kličem. Na ta način sem torej v zvezi z drugimi svetovi. Ali ste brali že kaj o tem tu v knjižnici?«

»Se ne,« sem odgovoril in malo sravn me je bilo.

»No, nič ne de,« je odvrnil mojster Carcharius. »Saj je še čas. Medtem vas lahko polagoma uvedem v nekatere skrivnosti.«

Sedel mi je nasproti.

»Glejte me v oči!«

Dasi sem težko prenašal njegov pogled, sem vendar storil, kakor mi je rekel. Gospod Carcharius mi je tedaj jel praviti z vedno tišjim glasom o svoji napravi. Dejal je, da ni vseeno, s katerim sistemom zvezd je spojen Spiritus vitalis posamez-

nega človeka. Govoril je čim dalje bolj skrivnostno in valovanje njegove besede mi je popolnoma vzelo vsako moč.

»Glejte solnce!« je dejal nazadnje in res sem videl sijati solne žarke v polnih, širokih pramenih v sobo. Potem je dejal:

»Noč je že, vendar se mikar ne bojte, ker ste premagali smrt!«

Pri zadnjih besedah sem se bil menda stresel: kajti mojster me je prijel za roko in me ljubezljivo božal po spodnjem laktu, počasi, enakomerno od zapestja navzgor in nazaj.

»Veste,« sem dejal, dasi nisem bil popolnoma prepričan o resničnosti svoje trditve.

»Zdaj pojdite z menoj.«

Hodila sva po temnih hodnikih in gospod Carcharius me je vedno držal za roko. Nazadnje so se škripaje odprla majhna železna vrata, za njimi pa še ena, ki so odkrila vhod v prostorno sobano, polno sličnega orodja, kakor sem ga imel jaz v svoji sobi premišljevanja.

»Le brez bojazni,« me je bodril gospod Carcharius, ko je spoznal, da mi hoče zastati korak. Bil sem tudi v resnici presenečen in preplašen ob pogledu, ki se je tedaj razgrnil mojim očem. Stepe so bile vse pobarvane z različnimi barvami, a na vsakem polju znamenja zvezd in različni napisi pod njimi. Po sobi je bilo postavljenih nebroj ognjišč, povsod je gorelo in prasketalo, a nad ognjenimi žubli je vihrala ogromna priprava, nekaka vetrnica, ki se je med silnim šumom venomer vrtila. Steklenice in retorte so bile večinoma polne raznobitih tekočin, ki so širile nekaj zopra, mameč in oster vonj po sobi.

(Dalje prih.)

Več časopisnega papirja na prodaj.

Kje, pove uprava lista.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja povodom prerane smrti ljubljene sina in brata, gospoda

Ivana Zamljena

izrekamo vsem najpriskrnejšo zahvalo, osobito pa bratom Sokolom, jezdnemu odseku za častno spremstvo in pevskega društva »Slavec« za v srce segajoče žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, končno vsem, kateri so tako mnogoštevilno spremili dragega pokojnika na njega zadnji poti.

Ljubljana, 26. maja 1923.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob priliki bridke izgube našega predragega in nepozabnega soproga, očeta, brata in strica, gospoda

Gustava Pirca

izrekli svojo sočustvo ali nam bili v težki uri v kakršnokoli pomoč in tolažbo, izrekamo svojo najsrčnejšo zahvalo.

Zlasti pa velja naša zahvala šefu kmetijskega oddelka g. Iv. Sancinu za njegov genljiv govor ob odprtem grobu, predsedniku Kmetijske družbe g. Pipanu za tople poslovnice besede, članu načelstva SKS g. Azmanu za pr srčno slovo gorejskih kmetov, g. A. Meningerju za toplo občuten govor v imenu bohinskih podružnic Kmetijske družbe, dalje pevcem za srce pretresujoče žalostinke, Sokolu iz Bohinjske Bistrice, gasilnemu društvu iz Srednje vasi za izkazano zadnjo čast vsem darovalcem vencev, preč g. župniku Golfa ter vsem pokojnikovim iskrenim prijateljem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Rodbina Pirc.

„Pri nizki ceni!“ Ign. Žargi, Ljubljana,

Sv. Petra cesta št. 3

nudi cenj. odjemalcem veliko izbiro potrebnih za šivilje in krojače. Damsko, moško, otroško perilo. Najnovejša bluze v etaminiu. Po vršne jopice, volnene in modne jurperje. Nogavice, rokavice, majice, kratke nogavice. Svilene in pletene samovence itd. po priznani najnižjih cenah. Na debelo in na drobno!

Protiv znojnih nogu upotrebite
HÖFER PUDER br. III.
Dobiva se u svim apotekama i drogerijama.
RAVE d. d., ZAGREB.

Zbirka opernih in operetnih tekstov.

Izšli so sledeči zvezki:

Stev. 1. Tajnost.

2. Jenufa.

3. Seviljski brivec.

4. Gorenjski slavček.

5. Mefistofeles.

6. Prodana nevesta.

7. Nižava.

8. Vrag in Katra.

9. Carostrelec.

10. Janko in Metka.

11. Zapečatenci.

12. Tosca.

Izdala in založila
»Zvezna tiskarna in knjigarna«
v Ljubljani, Wolfova ul. 1.

Vsak zvezek stane
3 Din.

MALI OGLASI:

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para. z davčno vred.

Malo posestvo,

ki meri okoli 2 orala z vili podobno hišo s obokano kletjo, 3 sobami in kuhinjo, napredaj. Poleg prečno poslopje z močno preho in prečno pripravo, gospodarsko poslopje, hlev za dvoje govedi, vinograd, sadonosek in pašnik. Nahaja se na kopi legi, 3 minute od kolodvorja Poljčane, 10 minut od cerkve in šola. Cena po dogovoru. Vprašati je pri g. Ambrož, kmečki konsum, Pekel pri Poljčanah.

Trapist sir

hljebci 1 do 1.50 kg — kg Din 30.— poštom od 5 kg gore šajše Mijekarna Sunja.

Pozor, letovištarji!

Hiša z dvema stanovanj, sadnim in zelenjadnim vrtom, oddaljena 5 m od kolodvorja Bled, se radi selitve ugodno prodaja. Poizve se pri lastniku Ivan Pretnar, čevljar, Bled II. št. 80.

Stroj za lomenje kamna

rabljeni, ali v dobrem stanju, ki proizvaja 1 — 2 m³ na uro, potreben pogon 1 1/2 — 2 1/2 HP kupimo. Ponudbe je poslati na naslov: »Samoborka« d. d. industrija umetnega kamna, Samobor pri Zagrebu.

Proda se

več dobro ohranjenih moških oblek, klobukov in čevljev po zmerani ceni, letostem se prodaja tudi en umivalnik. Dvorni trg št. 1/II nadstr. levo od 10—14 ure.

Mali umetni mlín

na dobri vodi se išče v najen z nekoliko zemlje ali pa s kako malo hišo, pripravno za trgovino na prometnem kraju na Štajerskem. Ivan Ivanuša na Lešnici 6 p. Ormož.

Prazne sode

vsakovrstne, dobro ohranjene pretrolejske, oljske, kupim. Sprejemem vsako množico. Ponudbe pod »Sodi« na upravo lista.

Blazine, žima

morska trava. Peter Kobal Kranj, Glavni trg tvornica vseh vrst blazin žima in morske trave, modroce na peresih. Specijalna tvornica za izdelovanje klubbarnatur. — Najnižje cene! — Najsolidnejši izdelki! — Zadrževanje oferte in cenike!

Brusne kamne

za kose, prave italijanske, nepresegljive v dobroti, modro galico, rafiskio liče, morsko travo za modroce v vsaki množini priporoča Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Krasno letovišče!

Letovišni pension Blüthner v sv. Lovrencu pri Mariboru s krasno lego na Pohorju. Voda za plavanje. Tople kopehi. Prosor za tenis. Električna razsvetljava. Meseca junija in septembra znižane cene. Prospekti proti pošiljavi znamk za 2.— Din.

Modra galica,

angleške provenience, 98-99%, brezkonkurenčne kakovosti in po zmerani ceni ima v zalogi zastopnik družbe Val. Jurman Celje, Breg 25, Slovenija.

Trgovski vogelni lokal

v sredini mesta v zelo prometni ulici se odda v najem z novembrom. Ponudbe pod »Dobra trgovina« na upravo lista.

Hiša

enonadstropna, za vsako obrt pripravna, blizu glavnega kolodvorja v Mariboru, električna moč in luč, vodovod, velik vrt za zelenjavo, se za Din 188.000 takoj prodaja. Stanovanje takoj na razpolago. Franc Marinič, trgovec, Maribor, Kasijanjeva ulica št. 17.

Sena

20 vagonov po ceni 550.— K za 100 kg, franco Sladojevič, proda Gjuro Jelič, Sladojevič, p. Slatina.

Stanovanjska hiša

v dobrem stanju s 4 sobami, nad 16 orlov zemlje, 15 minut od Maribora se prodaja. Zakupna stanovanje na razpolago. Cena 270.000 K. Dopisi Studeci pri Mariboru, Zrinskega ulica št. 1.

Intelligentno,

zanemljivo delo želi primernejše mesto. Cenj. ponudbe pod šifro »Brez doma«, na upravo lista.

Trgovino,

dobro vplejano z mešanim blagom in opremo v sredini mesta Maribor — pozneje tudi stanovanje — se prodaja. Dopisi pod »Eksistencija«, na podružnico »Jutranje Novosti«, Maribor.

La imperial sir

4 ducata poštom franco ducati Din 30.— šalje mlekarna Sunja.

Trgovski pomočnik

vešč specijalke, galanterije in manufakturne stroke št. službe. Gre tudi kot pomočnik. Ponudbe na upravo lista pod »Agilen«.

Mladenč

bi se rad poročil z gospodino v starosti 30 — 35 let, lahko je tudi vdova. Ponudbe naj se pošljejo na upravo lista pod »Zenitev«.

Več umetniških slik

se radi odpotovanja cenov prodaja. Naslov v npravi lista.

Hiša

trinadstropna v sredini mesta Ljubljane se takoj prodaja. Poizve se: Križevniška ul. št. 7/II.

Deklica

iz boljše hiše z boljše šolsko naobrazbo se sprejme kot vajenka v trgovsko hišo, kjer bi posejala grenjalno šolo in bi imela priliko se temeljito v pisarniških poslih izveždati. Znanje jezikov prednost. Ponudbe pod: »Če dobro porabljava, cela oku-ba v hiši brezplačno«.